

Trăsături ale Predicatorului Credincios

Te rog fierbinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus, care va judeca viii și morții, și pentru arătarea și Împărăția Sa: propovăduiește Cuvântul, stăruiește asupra lui la timp și ne la timp, muștră, ceartă, îndeamnă cu toată blândeșea și învățătura. Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă; ci îi vor gădila urechile să audă lucruri plăcute, și își vor da învățători după poftele lor. Își vor întoarce urechea de la adevăr, și se vor îndrepta spre istorisiri închipuite. Dar tu fii treaz în toate lucrurile, rabdă suferințele, fă lucrul unui evanghelist, și împlinește-ți bine slujba. (4:1-5)

Ultima secțiune din 2 Timotei, care începe cu acest pasaj, conține ultimele cuvinte inspirate scrise de Pavel, care știa că viața sa pământescă se apropia de sfârșit. **“Căci eu sunt gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură și clipa plecării mele este aproape”** (v. 6). Cu această perspectivă dulce-amară în minte (Filipeni 1:23), el l-a implorat pe Timotei ca pe o ultimă sarcină să fie credincios în lucrarea sa pentru Domnul Isus Hristos.

O biserică exemplară cum era cea din Efes începea să se degradeze din pricina unor credincioși, inclusiv a unor oameni din poziții de conducere, care începuseră să se întineze, așa cum a prezis Pavel (Fapte 20:28-31). Timotei a fost ales de apostol ca și apărător al credinței în acea adunare, unde învățătura păcătoasă și evlavia își pierduseră întâietatea.

Persecutarea bisericii pe scară largă în tot imperiul era, fără îndoială, responsabilă pentru o mare parte din compromisiunile bisericii. Membrii credincioși din vremurile liniștite au dezertat când ucenicia și-a schimbat prețul ce trebuia plătit.

În această a doua epistolă, Pavel deja îl povățuise pe Timotei “să înflăcărezi darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mâinilor mele” (1:6). Ca și fiecare predicator autentic al Evangheliei, Timotei nu și-a ales lucrarea sa, ci a primit-o de la Dumnezeu. Domnul l-a pus de-o parte pentru predicarea și învățarea Cuvântului Său. Așa cum Dumnezeu l-a chemat în mod suveran pe Timotei la mântuire, l-a ales în același fel să predice Evanghelia. Timotei putea spune ca și mentorul său: “Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s-o vestesc; și vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia!” (1 Corinteni 9:16).

Pavel nu s-a concentrat asupra succesului vizibil al slujirii lui Timotei, ci asupra excelenței slujirii sale. El nu s-a focalizat asupra posibilităților lui Timotei, ci asupra dedicării sale, nu asupra calităților sale, ci asupra caracterului său. El nu și-a exprimat nici o îngrijorare cu privire la acceptarea sau reputația tânărului pastor, însă și-a exprimat o mare îngrijorare pentru credințioșia și evlavia lui. El nu a evidențiat mărirea, bogăția sau influența bisericii din Efes, ci mai degrabă sănătatea și viața ei spirituală în îngrijirea lui Timotei. El nu s-a concentrat nici asupra darurilor spirituale ale lui Timotei, cu toate că și acestea sunt importante, ci doar asupra vieții sale spirituale și asupra slujirii. Sfatul său către Timotei ar putea fi rezumat în cerința sa către credințioșii din Corint: “Deci, fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva: să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu!” (1 Corinteni 10:31).

Indiferent cum ar putea părea lucrurile pentru lume, pentru restul bisericii sau chiar cum ne-ar putea părea nouă, Cuvântul lui Dumnezeu ne asigură că cele mai bune lucruri ale vieții aparțin celor care Îl cunosc pe Hristos ca Domn și Mântuitor și care se dăruiesc pentru slujirea și gloria Sa. Adevărul central al Fericirilor expuse în Matei de Domnul ar putea fi recapitulate prin “Binecuvântați, fericți și satisfăcuți sunt cei care iubesc și slujesc pe Domnul.”

Din nefericire, mulți creștini, inclusiv unii pastori și alți lideri, caută mai degrabă succes decât excelență, perfecțiune. Însă succesul se concentrează mai degrabă asupra lucrurilor externe decât a celor lăuntrice, mai degrabă pe ceea ce este trecător decât pe ceea ce este veșnic și este măsurat mai degrabă după standarde umane decât după standarde divine. Dorința de succes vine din mândrie, în timp ce dorința autentică pentru excelență, desăvârșire vine din umilință.

În cartea sa *Christian Excellence*³⁰, John Johnstone are dreptate când spune că succesul și excelența sunt idealuri competitive și că tot ceea ce face un credincios, în mod deliberat sau nu, este devotat unui ideal dintre cele două. Acest fapt nu înseamnă că excelența, desăvârșirea unui credincios exclude orice formă de succes exterior, ci înseamnă că orice succes care vine din urmărirea perfecțiunii este întâmplător. Succesul nu trebuie să fie căutat, nici ridicat în slăvi, dacă este atins.

Succesul este atingerea țelurilor culturale care evidențiază importanța cuiva în ochii societății și este marcat în general de putere, prestigiu, bogăție și privilegiu, după cum spune Johnstone. Excelența, pe de altă parte, este urmărirea celei mai înalte calități în lucrarea și efortul cuiva, fie că alții o recunosc și o aprobă, fie acest aspect lipsește. Succesul este măsurat în raport cu alții, în timp ce excelența este măsurată după propria chemare și propriul potențial al cuiva așezat de Dumnezeu însuși în acea persoană. Succesul caută să mulțumească pe oameni; excelența, perfecțiunea caută să mulțumească pe Dumnezeu. Succesul răspândește doar pe câțiva, în timp ce excelența este disponibilă pentru orice credincios, care este gata să plătească prețul. Succesul ține de averi și reputație, în timp ce excelența ține de caracter. Succesul poate fi ieftin, obținut prin scurtături, minciună și furt; prețul excelenței însă nu este niciodată micșorat și niciodată disponibil la un preț mai mic. (Acest paragraf este adaptat din cartea lui Johnstone.)

Deși direcționată mai întâi de toate către Timotei, însărcinarea lui Pavel din 2 Timotei 4:1-5 se aplică fiecărui slujitor al Evangheliei din orice timpuri, orice loc și orice circumstanță. Într-un sens mai larg, ea poate fi aplicată fiecărui credincios devotat, deoarece este esențial ca fiecare adunare a Domnului să știe și să înțeleagă această cerință. Bisericile sunt responsabile, sub autoritatea lui Dumnezeu și alături de Dumnezeu, să-și păstreze pastorii răspunzători de aceste principii divine.

Rolul predicatorului în biserică lui Hristos este vital, iar Dumnezeu a poruncit ca oamenii Săi să fie învățați și păstoriți de oameni înzestrați de Duhul, conduși de Duhul și împuterniciți de Duhul. Viața spirituală și credințioșia unei congregații este întotdeauna strâns legată de viața spirituală și credințioșia pastorului ei.

Scriptura are indicații clare cu privire la așteptările Domnului de la acei pe care El îi cheamă să predice, să învețe și să păstorească oamenii Săi. Printre multe alte calificări și standarde pentru astfel de

³⁰ Nota trad.: *Desăvârșirea creștină*

oameni, date în Noul Testament, sunt 8 pe care Pavel le menționează în textul prezent: seriozitatea (v. 1), conținutul (v. 2a), domeniul (v. 2b), perseverența (v. 3-4), atitudinea (v. 5a), prețul (v. 5b), proporțiile (v. 5c), și obiectivul (v. 5d).

SERIOZITATEA ÎNSĂRCINĂRII SALE

„Te rog fierbinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus, care va judeca viii și morții, și pentru arătarea și Împărăția Sa” (4:1)

Pavel evidențiază mai întâi seriozitatea mandatului divin al lui Timotei. **Rog fierbinte** traduce o formă a verbului *diamarturomai*, care aici are semnificația de dare a unei directive sau a unui ordin forțat. Apostolul a mai folosit de două ori înaintea acest verb pentru a-l îndemna pe Timotei (1 Timotei 5:21; 2 Timotei 2:14; 1 Timotei 6:13). Bătrânul luptător al credinței, a cărui viață evlavioasă era în totalitate dedicată slujirii lui Hristos, din nou caută să capteze întreaga atenție a lui Timotei pentru ceea ce el avea de spus. Însuși devotamentul lui Pavel nu era deosebit de cel al lui John Knox, care s-a rugat: “Dă-mi Scoția, altfel am să mor,” și totuși care, când a fost mai târziu constrâns să predice, s-a încuiat în camera sa și a plâns zile întregi din pricina seriozității de temut a acelei chemări. Cea mai profundă dorință a apostolului pentru Timotei era ca el să împărtășească acea seriozitate și acel devotament.

Solemnitatea cerinței lui Pavel reiese din faptul că este direct legată de incredibila măreție a Celui care împuternicește oamenii pentru slujba Sa divină. Cei care sunt chemați să proclame și să interpreteze Cuvântul lui Dumnezeu au cea mai profundă responsabilitate pe care Domnul o pune în orice om. Acesta este motivul pentru care Iacov avertizează: “Frații mei, să nu fiți mulți învățători, căci știți că vom primi o judecată mai aspră. Toți greșim în multe feluri. Dacă nu greșește cineva în vorbire, este un om desăvârșit, și poate să-și țină în frâu tot trupul” (Iacov 3:1-2). Nici o ființă umană afară de Isus, nu a vorbit vreodată perfect, nici chiar profeții sau apostolii, decât când au înregistrat Cuvântul lui Dumnezeu. Iacov s-a inclus pe bună dreptate și pe sine (“toți greșim”) printre cei care vorbesc imperfect și care astfel trebuie să aibă o deosebită grijă pentru ca imperfecțiunile proprii să nu umbrească mărturia sau să păteze numele Domnului.

Această responsabilitate este înfricoșătoare în mod special, pentru că este îndeplinită **înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus**. Construcția grecească permite, de asemenea, traducerea fragmentului prin “în prezența lui Dumnezeu, *chiar și* a lui Hristos Isus.” Această formulare pare în special potrivită în acest context din pricina următoarei referiri a lui Pavel la Hristos ca și Judecător. Isus a spus: “Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului” (Ioan 5:22). Bineînțeles că aceasta nu înseamnă că un credincios trăiește sau slujește vreodată în afara prezenței Tatălui și a Duhului Sfânt. Însă Pavel evidențiază aici răspunderea exclusivă a credinciosului față de Fiul – nu ca Domn și Mântuitor, ci ca Judecător. Ideea primei părți a propoziției este că fiecare lucrător care este chemat de **Hristos Isus**, Fiul, slujește constant sub cercetarea omniscienței a **prezenței** divine.

Fraza **în prezența (înaintea)** reflectă o formulare cunoscută folosită în tribunalele romane și în documentele legale romane, fiindu-i cunoscută lui Timotei și altora din acea vreme. O convocare tipică de urgență ar fi început în felul următor: “Cazul se deschide împotriva ta în tribunalul de la Hierapolis, în prezența onorabilului judecător Festus, magistratul șef.”

Slujba lui **Hristos Isus** nu doar că este îndeplinită înaintea ochilor Săi ce veghează constant, ci va fi supusă, de asemenea, judecății acestui Magistrat infinit mai mare, **care va judeca viii și morții** (Matei 25:34-41; Fapte 10:42; 17:30-31).

În Noul Testament, *krinō* (**a judeca**) are numeroase nuanțe de sens, începând de la sensul mai general și de obicei pozitiv de formare a unei opinii sau de rezolvare a unei probleme (ca și în Luca 7:43; Fapte 4:19) până la sensul cu conotație negativă cu mult mai serios – de condamnare sau osândire (ca și în Ioan 12:48; Fapte 13:27; 2 Tesaloniceni 2:12).

Noul Testament revelează trei judecăți distincte ale ființelor umane pe care Hristos le va conduce: scaunul de judecată doar pentru credincioși (1 Corinteni 3:12-15; 2 Corinteni 5:10); judecarea națiunilor ilustrate prin oi și capre, în care credincioșii vor fi separați de cei necredincioși (Matei 25:31-33); și judecata de la marele tron alb doar a credincioșilor (Apocalipsa 20:11-15).

În textul prezent, Pavel se concentrează asupra judecării credincioșilor de către Domnul, care toți într-o zi “ne [vom înfățișa] înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut când trăia în

trup” (2 Corinteni 5:10; 1 Corinteni 3:12-15). Accentul nu se pune atât de mult asupra proclamării aceluia adevăr altor oameni de către predicator, deși ideea este subînțelegătoare, cât asupra excelenței proprii sale lucrări în lumina acelei judecăți.

Într-un contrast clar cu tribunalele omenești, în baroul judecății divine – fie pentru răsplătire, separare, sau condamnare – nu va exista nici un argument, nici o nouă dovadă care să fie descoperită, nici o examinare, nici un martor, nici o scuză, nici un juriu al nobililor, nici un apel. Decizia Judecătorului va fi finală la modul absolut.

Când vom sta înaintea Domnului nostru omniscient, El va ști deja, cu mult mai bine decât putem ști chiar noi în cele mai sincere momente ale noastre, credințioșia și evlavia vieții noastre. Nici un an sau o lună, nici o oră, minut sau secundă nu scapă de observarea sau judecata Sa. Pavel ar putea spune cu o totală sinceritate: “Căci n-am nimic împotriva mea; totuși nu pentru aceasta sunt socotit neprihănit: Cel ce mă judecă, este Domnul. De aceea să nu judecați nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric, și va descoperi gândurile inimilor. Atunci, fiecare își va căpăta lauda de la Dumnezeu” (1 Corinteni 4:4-5).

Construcția gramaticală din 2 Timotei 4:1 sugerează ideea de iminență, că **Hristos Isus...** stă *cât pe ce să judece*, ceea ce reprezintă al doilea motiv pentru rugăminta fierbinte (cerința solemnă) a lui Pavel pentru Timotei.

Așa cum deja s-a observat, această judecată va fi scaunul judecății tuturor credințioșilor, atât a celor vii cât și a celor morți, după ce **Hristos Isus** îi va lua să fie cu El, la Răpire (1 Tesaloniceni 4:13-8). Apostolul exclamă câteva versete mai jos: “De-acum mă așteaptă cununa neprihănirii pe care mi-o va da, în ‘ziua aceea’ Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui.” (2 Timotei 4:8). În lumina aceleiași judecăți și răsplătiri, în epistola sa anterioară, Pavel îl îndeamnă pe Timotei: “să păzești porunca, fără prihană și fără vină până la arătarea Domnului nostru Isus Hristos” (1 Timotei 6:14). În epistola sa către Tit, scrisă probabil cu un an înainte de 2 Timotei, apostolul scria: “Căci harul lui Dumnezeu, care aduce mântuire pentru toți oamenii, a fost arătat, și ne învață s-o rupem cu păgânătatea și cu poftele lumești, și să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie, așteptând fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos” (Tit 2:11-13).

Responsabilitatea supremă a unui predicator nu este înaintea unei misiuni, a unei biserici locale, a unei denominațiuni sau a vreunei alte instituții omenești, indiferent cât de evlavioasă și sănătoasă ar fi din punct de vedere al doctrinei, ci înaintea Domnului, care l-a chemat și l-a împuternicit și care îl va judeca într-o zi. Pavel a predicat și a trăit în lumina aceluia adevăr. De aceea, el i-a putut întreba retoric pe credințioșii galateni: “Caut eu oare, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor sau bunăvoința lui Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n-aș fi robul lui Hristos.” (Galateni 1:10). De dragul de a fi exemplu, un lucrător credințios este preocupat cu privire la lucrurile vizibile din viața și lucrarea sa. Însă el este preocupat mai presus de toate cu privire la lucrurile pe care doar Domnul le poate vedea. Și probabil, de cele mai multe ori, calitatea lucrurilor pe care doar Dumnezeu le poate vedea, în cele din urmă, va deveni evidentă în calitatea lucrurilor vizibile oamenilor.

Când sculptorul francez a creat magnifica Statuie a Libertății ca și un cadou din partea țării sale pentru Statele Unite, nu existau nici avioane și nici elicoptere. Totuși, el a făcut acea statuie cu detalii atât de complete, încât până și vârful capului ei a fost perfect sculptat. Artistul nu și-ar fi putut imagina că într-o zi zeci de mii de oameni pe an vor zbura pe deasupra statuii și vor putea aprecia perfecțiunea deplină a lucrării sale. O astfel de preocupare pentru desăvârșire a fost și cea care a motivat lucrarea de slujire a lui Pavel, o preocupare pe care el a dorit ca și Timotei să o împărtășească.

Epiphaneia (arătarea) literal înseamnă “o apariție strălucitoare” și era un termen folosit de vechii greci cu privire la presupusa înfățișare a unui dumnezeu păgân înaintea oamenilor. William Barclay observă că acesta era, de asemenea, folosit și cu privire la imperatori romani. “Ascensiunea sa la tronul imperiului era *epiphaneia* sa; și în special, căci acesta este contextul gândului lui Pavel de aici, era folosit cu privire la o vizită făcută de imperator în orice provincie sau oraș. Apariția imperatorului în orice loc era *epiphaneia* sa. Evident că atunci când imperatorul trebuia să viziteze vreun loc, totul era pus în perfectă ordine” (*The Letters to Timothy Titus, and Philemon* [Philadelphia: Westminster, 1957], 233).

În Noul Testament, substantivul *epiphaneia* se găsește doar în epistolele lui Pavel. El îl folosește o dată referindu-se la întruparea lui Hristos (2 Timotei 1:10) și o dată pentru întoarcerea Sa pentru a-l distruge pe Anticrist la sfârșitul Necazului cel Mare (2 Tesaloniceni 2:8).

În toate celelalte 4 exemple, el îl folosește cu privire la luarea sfinților Săi de Hristos prin Răpire (aici; în 1 Timotei 6:14; 2 Timotei 4:8 și Tit 2:13).

Această judecată va avea de asemenea o relație specială cu împărăția pământească a lui Hristos, domnia Sa de 1 000 de ani, care va începe după Necazul cel Mare și Lupta de la Armagedon și în final se va uni cu veșnicia. În acea vreme, sfinții înviați de Domnul, răpiți și răsplățiți se vor întoarce împreună cu El să întemeieze împărăția Sa milenară. "Celui ce va birui" – promite El – "îi voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie" (Apocalipsa 3:21). Când vor sta înaintea Mielului pe tronul Său ceresc, cele 4 creaturi și cei 24 de bătrâni vor cânta: "Ai făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeu nostru, și ei vor împărăți pe pământ!" (Apocalipsa 5:10).

CONȚINUTUL ÎNSĂRCINĂRII SALE

„propovăduiește Cuvântul” (4:2a)

Lucrătorului credincios al lui Isus Hristos i se poruncește să propovăduiască cuvântul, care se concentrează asupra conținutului a ceea ce este proclamat. Propovăduiește traduce primul din cele 9 imperative pe care Pavel le folosește în acest pasaj, 5 din ele în versetul 2 (propovăduiește, stăruiește, muștră, ceartă, îndeamnă), iar 4 din ele în versetul 5 (fii treaz, răbdă, fă, împlinește).

Propovăduiește vine din *kērussō*, care înseamnă a vesti, a proclama public. În vremurile Noului Testament, vestitorul, acționând ca și un mesager imperial, trebuia să meargă pe străzile unui oraș și să anunțe evenimente speciale, cum ar fi venirea împăratului. Responsabilitățile sale includeau, de asemenea, anunțarea publică a noilor legi sau a acțiunilor și a hotărârilor guvernamentale.

Pavel nu doar că a fost numit să fie apostol, dar ca și Timotei, a fost desemnat să fie predicator (1 Timotei 2:7; 2 Timotei 1:11). Însă din pricina timidității lui Timotei, această însărcinare era o mare provocare, căci el nu avea personalitatea puternică și îndrăzneală sau caracterul mentorului său. Se poate ca el să nu fi avut nici pregătirea corespunzătoare sau pricepera intelectuală pentru a aduce argumente solide din punct de vedere omenesc pentru acei oameni din interiorul

bisericii și din afara ei, care erau mai sofisticăți și mai experimentați. El s-a simțit, fără îndoială, nepotrivit și intimidat când ei au prezentat argumente pentru care el nu-și dezvoltase încă o polemică sau o apologetică reușită. Iar în ochii unora din credincioșii din Efes, el era, de asemenea, subestimat din pricina tinereții sale, deși Pavel îl sfătuisese mai devreme să nu ia în seamă astfel de critici (1 Timotei 4:12). Pe lângă împotrivirea din biserică, Timotei a întâmpinat o ostilitate crescândă din partea iudeilor necredincioși și din partea stăpânirii romane. Persecuția din partea acelor dușmani a fost cea care l-a pus pe Pavel în închisoare.

Nu mai existau alte motive pentru care Timotei să fi fost ispitit să-și reducă la tăcere propovăduirea, în special evanghelizarea, pe care Pavel o menționează în versetul 5. Timotei a înțeles că ideea mântuirii doar prin harul lui Dumnezeu este absolut contrară gândirii oamenilor firești și este adesea întâmpinată cu mânie sau indiferență. Însă când predica necredincioșilor, fie iudeilor, fie neamurilor, Timotei trebuia să fie ca și Noe, care "era un om neprihănit și fără pată între cei din vremea lui [și] umbla cu Dumnezeu" (Geneza 6:9; Evrei 11:7). Timotei trebuia de asemenea să fie ca și Noe în a fi un "propovăduitor al neprihănirii" (2 Petru 2:5). Cu mult timp înainte ca Dumnezeu să fi făcut legământul său cu Avraam, înainte să fi făcut legământul său cu Israel și să le fi dat legea pe muntele Sinai, și chiar cu mai mult timp înainte ca El să fi făcut legământul final și perfect prin Fiul Său, Isus Hristos, Noe a predicat neprihănirea lui Dumnezeu oamenilor din vechime care erau chiar mai răi. Din câte știm, Noe nu a fost persecutat, însă noi știm că propovăduirea sa timp de 100 de ani în timp ce construia arca a ajuns la auzul unor urechi complet indiferente, deoarece nici un alt suflet din afara familiei sale nu s-a încrezut în Dumnezeu și nu a fost salvat.

Ca fiecare alt predicator al adevărului lui Dumnezeu pentru cei necredincioși, Timotei trebuia, de asemenea, să fie ca și Iona, care a declarat orașului păgân Ninive: "Încă patruzeci de zile, și Ninive va fi nimicită!" (Iona 3:4). Într-un mare contrast cu cea a lui Noe, cu toate acestea, propovăduirea lui Iona a produs un uimitor răspuns de pocăință și credință în adevărul Dumnezeu. "Bărbații din Ninive se vor scula alături de neamul acesta, în ziua judecății, și-l vor osândi, pentru că ei s-au pocăit la propovăduirea lui Iona; și iată că aici este Unul mai mare decât Iona" (Matei 12:41).

Timotei trebuia să fie ca "Ioan Botezătorul [care] propovăduia în pustia Iudeii. El zicea: 'Pocățiți-vă, căci Împărăția cerurilor este aproape. (Matei 3:1-2), și care apoi a proclamat "A doua zi, Ioan a văzut pe Isus

venind la el și a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!” (Ioan 1:29).

Prin **Cuvântul**, Pavel fără îndoială se referă la întregul Cuvânt scris al lui Dumnezeu, adevărul Său complet revelat, pe care apostolul îl numește “tot planul lui Dumnezeu” (Fapte 20:27) și la care tocmai s-a referit ca fiind “scrierile sacre” și “Scriptura” (2 Timotei 3:15-16 – “Sfintele Scripturi”).

Un predicator nu poate continua să **propovăduiască** cu credincioșie și să învețe pe alții **Cuvântul** lui Dumnezeu decât dacă el apără cu atenție adevărul. “Timotee, păzește ce ți s-a încredințat;” – l-a avertizat apostolul Pavel în epistola sa anterioară – “ferește-te de flecăriile lumești și de împotrivirile științei, pe nedrept numite astfel (1 Timotei 6:20). La începutul celei de-a doua epistole, el l-a îndemnat: “Dreptarul învățăturilor sănătoase pe care le-ai auzit de la mine, ține-l cu credința și dragostea care este în Hristos Isus”, iar “Lucrul acela bun care ți s-a încredințat, păzește-l prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi.” (2 Timotei 1:13-14). El l-a implorat, de asemenea, pe Timotei să mânăuiască cu acuratețe “Cuvântul adevărului” (2 Timotei 2:15), deoarece adevărul care este slab reținut, păzit și mânăuit inevitabil va fi slab învățat.

După ce a declarat minunatul adevăr proclamat pentru prima dată de profetul Ioel (2:32) că “oricine va chema Numele Domnului va fi mânăuit” Pavel întreabă retoric în epistola sa către biserica din Roma: “Dar cum vor chema pe Acela în care n-au crezut? Și cum vor crede în Acela, despre care n-au auzit? Și cum vor auzi despre El fără propovăduitor? Și cum vor propovădui, dacă nu sunt trimeși?” (Romani 10:13-15). Din nou citând din Vechiul Testament, de data aceasta din Isaia 52:7, apostolul exclamă: “Ce frumoase sunt pe munți, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește mântuirea! Picioarele celui ce zice Sionului: ‘Dumnezeul tău împărățește!’”

Despre propria sa propovăduire, Pavel a spus:

Slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi ca să întregesc Cuvântul lui Dumnezeu. Vreau să zic: taina finută ascunsă din veșniciei și în toate veacurile, dar descoperită acum sfinților Lui, cărora Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția slavei tainei acesteia între Neamuri, și anume: Hristos în voi, nădejdea slavei. Pe El Îl

propovăduim noi, și sfătuim pe orice om, și învățăm pe orice om în toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe orice om, desăvârșit în Hristos Isus. Iată la ce lucrez eu, și mă lupt după lucrarea puterii Lui, care lucrează cu tărie în mine. (Coloseni 1:25-29)

Există oratori înzestrați care pot influența o audiență cu puterea retoricii lor convingătoare. Există oameni care sunt învățați, cunoscători, bine pregătiți și înțelepți din punct de vedere lumesc, care îi pot face pe alți oameni să se răzgândească cu privire la anumite aspecte. Există oameni care pot relata povestiri impresionante, care pot lucra la inima ascultătorului și-l pot mișca din punct de vedere emoțional. De-a lungul istoriei bisericii, inclusiv în vremurile noastre, Dumnezeu a ales să înzestreze anumiți lucrători cu astfel de abilități. Însă Dumnezeu a ales să nu binecuvânteze pe fiecare predicator credincios în aceste moduri deosebite. Cu toate acestea, El îi însărcinează cu aceeași lucrare de predicare a Cuvântului Său, deoarece puterea spirituală și eficiența predicării nu se bazează pe talentul vorbitorului, ci pe adevăr.

Învățat din punct de vedere intelectual după cum era el, apostolul a mărturisit credincioșilor din Corint: “Cât despre mine, fraților, când am venit la voi, n-am venit să vă vestesc taina lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită. Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit. Eu însumi, când am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos și plin de cutremur. Și învățătura sa propovăduirea mea nu stătea în vorbirile înduplecătoare ale înțelepciunii, ci într-o dovadă dată de Duhul și de putere, pentru ca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu.” (1 Corinteni 2:1-5). În următoarea sa epistolă către acea biserică, el a spus: “Căci noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi suntem robii voștri, pentru Isus.” (2 Corinteni 4:5).

În mod evident, cea mai de încredere și mai eficientă cale de a proclama tot Cuvântul lui Dumnezeu este de a-l predica expozitiv. În cartea sa *The Ministry of the Word*³¹, scoțianul secolului al XIX-lea, William Taylor scrie:

Prin predica expozitivă, mă refer la acea metodă a discursului de la amvon, care este alcătuit din

³¹ Nota trad.: *Lucrarea Cuvântului*

interpretarea consecutivă și aplicația practică a unei cărți a sfântului canon... Expoziția (expunerea) este prezentarea înaintea oamenilor, într-o manieră inteligibilă și puternică, a însemnătății scriitorului sacru... Este răspunsul sincer pe care îl dă predicatorul, după un studiu amănunțit, acestor întrebări: "Care este mentalitatea Duhului Sfânt în acest pasaj?" și "Ce legătură are el cu adevărurile creștine sau cu viața și relațiile creștinului în sine?" ([Grand Rapids: Baker, 1975], pg. 155, 157, 159).

Ca și nenumărați alți oameni de dinainte și de după el, Taylor a predicat în acest mod, deoarece a vrut să cunoască esența Duhului, legătura unui adevăr al Scripturii cu un altul. În acest sens, el a trebuit să înțeleagă cu atenție ceea ce a dorit Dumnezeu pentru oamenii Săi.

Din multe motive, proclamarea totală și credincioasă a **Cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica (propovădui)**. Mai întâi de toate, o astfel de predicare permite mai degrabă lui Dumnezeu să vorbească decât omului, deoarece ea declară Cuvântul lui Dumnezeu. Și este un privilegiu incredibil de emoționant să dai voce lui Dumnezeu!

În al doilea rând, propovăduirea **Cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica**, deoarece îl aduce pe predicator într-un contact direct cu esența Duhului Sfânt, autorul Scripturii. Acesta este motivul pentru care acel predicator al Cuvântului găsește procesul studiului și al descoperirii a fi chiar și mai roditor decât predicarea ce rezultă din acestea, cu toate că și aceasta aduce satisfacție.

Este tragic și enigmatic faptul că atât de mulți predicatori, care recunosc Scriptura ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, își petrec mai mult timp investigând și interacționând cu mințile limitate și imperfecte ale altor oameni decât să se adâncească în mintea infinită și sfântă a lui Dumnezeu. Unul dintre motive este, bineînțeles, faptul că mulți ascultători nu vor cu adevărat să aprofundeze adâncurile neprihănirii și adevărului lui Dumnezeu, deoarece el expune propria lor superficialitate și propriul lor păcat. Pavel deja-l avertizase pe Timotei cu privire la pericolul acelora care se alipesc de "o formă de evlavie, dar [și tăgăduiesc] puterea" (2 Timotei 3:5). În același pasaj, el va avertiza din nou că "va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă; ... își vor întoarce urechea de la adevăr, și se vor îndrepta spre istorisirii închipuite" (2 Timotei 4:3-4; Fapte 20:29-30).

În al treilea rând, predicarea **Cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica**, deoarece ea îl forțează pe predicator să proclame toată revelația lui Dumnezeu, inclusiv acele adevăruri pe care chiar și mulți credincioși le găsesc a fi greu de învățat sau de acceptat.

În al patrulea rând, predicarea **Cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica**, deoarece ea promovează învățătura biblică într-o congregație, nu doar prin ceea ce se învață din predică, ci și prin dorința amplificată de a studia Scriptura individual cu o mai mare atenție și perseverență. Pastorului devotat și tuturor celorlalți credincioși dedicați le place să învețe Cuvântul lui Dumnezeu, deoarece Îl iubesc pe Dumnezeu Cuvântului.

În al cincilea rând, predicarea **cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica**, deoarece ea reprezintă autoritatea supremă. Ea este completa și perfectă revelație de Sine a lui Dumnezeu și a voii Sale divine pentru omenire, pe care El a creat-o după chipul Său.

În al șaselea rând, predicarea **cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica**, deoarece doar acest tip de predicare poate transforma atât predicatorul, cât și congregația.

Ultimul și cel mai convingător motiv pentru care acea predicare a **Cuvântului** este singura modalitate corectă de a **predica** este pur și simplu faptul că este propriul Său cuvânt și singurul Său cuvânt, prin care Domnul cheamă și însărcinează pe predicatorii Săi să-l proclame.

În cartea menționată mai sus, William Taylor scrie: "Atunci, să nu se uite niciodată faptul că cel ce se va ridica la înălțimea și utilitatea amvonului și va deveni 'înțelept în câștigarea sufletelor,' trebuie să spună despre lucrarea slujirii, 'Acest lucru îl fac.' El trebuie să-și concentreze întreaga inimă și viață asupra amvonului. El trebuie să-și dăruiască zilele și nopțile producerii acelor mesaje prin care el caută să convingă modul de gândire, să miște inimile și să înalte viețile ascultătorilor săi" (pg. 7).

DOMENIUL RESPONSABILITĂȚII SALE

„stăruiește asupra lui la timp și ne la timp, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată blândețea și învățătura.” (4:2b)

Pentru a fi eficient, un predicator credincios trebuie să înțeleagă domeniul însărcinării sale, pe care o rezumă Pavel aici.

Ca oricare alt lucrător eficient, el trebuie să **fie gata**. Aceasta este a doua poruncă pe care Pavel o folosește în versetul 2 și traduce termenul *ephistēmī*, care are o gamă largă de înțelesuri determinate de timpul gramatical, modul și diateza la care este folosit. Adesea are conotația de iminență (ceea ce se întâmplă subit, pe neașteptate), ca în Luca 2:9 (“deodată s-a înfățișat înaintea” – NASB) și Fapte 12:7 (“neașteptată”; 1 Tesaloniceni 5:3); sau forță (putere) ca în Luca 20:1 (“confruntat” – NASB) și Fapte 4:1; 6:12; 23:27 (“pe neașteptate”). La timpul imperativ aorist activ, ca și aici, cuvântul are semnificații complementare de urgență, pregătire și promptitudine. Putea fi folosit pentru un soldat, care este gata să meargă în luptă în orice moment sau pentru un paznic, care veghează continuu pentru a vedea orice amenințare a infiltrării sau atacului din partea dușmanului.

Pentru **predicatorul** devotat, **fii gata** are înțelesul similar al seriozității și vigilenței. El ar trebui să simtă ca și Ieremia, care sub presiune divină a simțit că trebuie să profețască. “Dacă zic: ‘Nu voi mai pomeni de El, și nu voi mai vorbi în Numele Lui!’ iată că în inima mea este ca un foc mistuitor, închis în oasele mele. Caut să-l opresc, dar nu pot” (Ieremia 20:9; 5:14).

În timp ce Pavel a stat în Cezarea pentru câteva zile în drumul său înapoi spre Ierusalim după a treia sa călătorie misionară, profetul Agab “A luat brâul lui Pavel, și-a legat picioarele și mâinile și a zis: ‘Iată ce zice Duhul Sfânt: ‘Așa vor lega iudeii în Ierusalim pe omul acela al cui este brâul acesta, și-l vor da în mâinile neamurilor.’ Când am auzit lucrul acesta, atât noi cât și cei de acolo am rugat pe Pavel să nu se suie la Ierusalim. Atunci Pavel a răspuns: ‘Ce faceți de plângeți așa, și-mi rupeți inima? Eu sunt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus’” (Fapte 21:11-13).

Un astfel de sens al promptitudinii și voinței de a-L sluji pe Domnul cu orice preț și în orice vreme ar trebui să caracterizeze nu doar pe fiecare predicator devotat, ci, de asemenea, pe fiecare creștin dedicat. Petru a îndemnat pe ascultătorii săi, dintre care majoritatea sufereau prigoană severă din partea Romei: “Ci sfințiți în inimile voastre pe Hristos ca Domn. Fiți totdeauna gata să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândețe și teamă [reverență]” (1 Petru 3:15). Scriind credincioșilor din biserica în care lucra acum Timotei, Pavel a implorat: “Luați seama, deci, să umblați cu băgare de seamă, nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. Răscumpărați vremea, căci zilele sunt rele” (Efeseni 5:15-16).

În clasică sa carte, *Lectures to My Students*³², Charles Spurgeon a scris: “Care este cea mai esențială calitate în lucrarea unui creștin pentru asigurarea reușitei în câștigarea sufletelor pentru Hristos?... sinceritatea. Iar dacă aș fi fost întrebat și a doua sau a treia oară, nu aș fi dat alt răspuns... Reușita este direct proporțională cu sinceritatea predicatorului” ([Grand Rapids: Zondervan, 1955], 305).

Doar studierea continuă a Cuvântului lui Dumnezeu, părtășia cu El în rugăciune și supunerea față de Duhul Său cel Sfânt pot ține vie dorința puternică de a predica. Fără Cuvânt și fără rugăciune, cea mai înzestrată și mai curată propovăduire va deveni rânecă din punct de vedere spiritual atât pentru predicator, cât și pentru ascultătorii săi. În cartea citată mai sus, Spurgeon a spus: “Cel care după 20 de ani de lucrare printre aceiași oameni este mai viu decât oricând, este un mare datornic Duhului care dă viață” (*Lectures*, 309).

Predicatorul devotat trebuie să fie gata **la timp și ne la timp**, când este convenabil și când nu este, când este satisfăcător și când nu este, când dintr-o perspectivă omenască pare sau nu a fi potrivit. Proclamarea Cuvântului lui Dumnezeu nu trebuie să fie dictată de cultura și proprietatea populară, de tradiție, de stima în comunitate (sau chiar în biserică), ci doar de împuțernicirea Domnului.

Dintre următoarele 3 porunci – **mustră, ceartă și îndeamnă** – primele două au o conotație negativă, iar a treia pozitivă.

Mustră și ceartă sunt strâns legate ca sens și sunt al treilea și al patrulea imperativ din acest pasaj. Pavel a declarat că toată Scriptura este “de folos ca să ... să mustre” (3:16). Așa cum s-a observat în capitolul anterior al comentariului, *elegmos* (*mustre*) are sensul de corectare a comportamentului greșit sau a doctrinei false. Mustrarea se poate să aibă o mai mare legătură cu afectarea minții, cu ajutorul acordat persoanei pentru a înțelege că ceea ce crede sau ceea ce face este greșit. **Ceartă**, pe de altă parte, se poate să aibă de-a face cu inima, cu aducerea persoanei în stadiul în care să se convingă de propria vinovăție. A **mustra** înseamnă a combate neadevărul și comportamentul greșit cu un atent argument biblic; a **certa** înseamnă a aduce la pocăință pe cel ce greșește. Primul termen dezvăluie statutul de păcat, pe când al doilea dezvăluie starea de păcat a păcătosului.

Prima chemare a Evangheliei reflectă această mustrare chemând oamenii să se pocăiască de păcat. Pregătind calea pentru Mesia, Ioan Botezătorul a declarat: “Pocăiți-vă, căci Împărăția cerurilor este aproape.”

³² Nota trad.: *Lecții pentru studenții mei*

(Matei 3:2). El nu a predicat doar împotriva păcatului în general, ci împotriva anumitor păcate a oamenilor: "Dar cărnuiitorul Irod, care era muștră de Ioan pentru Irodiada, nevasta fratelui său Filip, și pentru toate relele pe care le făcuse, a mai adăugat la toate celelalte rele și pe acela că a închis pe Ioan în temniță" (Luca 3:19-20).

Ca și Ioan Botezătorul, Isus și-a început lucrarea Sa publică chemând păcătoșii la pocăință. După ce a fost botezat de Ioan și a petrecut 40 de zile și nopți în pustie, fiind ispitit de Satan, "de atunci încolo Isus a început să propovăduiască și să zică: 'Pocăiți-vă, căci Împărăția cerurilor este aproape'" (Matei 4:17). Deși Isus a menționat dragostea lui Dumnezeu cu mai multe ocazii, El niciodată nu a predicat un mesaj pe această temă. Însă El a predicat nenumărate mesaje despre condamnarea păcatului în ochii lui Dumnezeu, despre judecarea păcătoșilor și despre nevoia de pocăință a acestora. Păcătosul, care nu se pocăiește, nu are nici o nădejde în dragostea lui Dumnezeu, deoarece dragostea lui Dumnezeu este inseparabilă de sfințenia și dreptatea Sa. Un om care refuză să fie curățit de păcatul său prin harul lui Dumnezeu nu are nici o nădejde de a fi acceptat în cer prin dragostea Sa.

Imediat după predica lui Petru în Ziua Cincizecimii, ascultătorii săi "au rămas străpuși în inimă, și i-au zis lui Petru și celorlalți apostoli: 'Fraților, ce să facem?' 'Pocăiți-vă' le-a zis Petru 'și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfântului Duh'" (Fapte 2:37-38).

Responsabilitatea continuă a predicatorului este de a expune, a **muștra**, și a **certa** păcatul. Păcatul este ceea ce îi separă total pe necredincioși de Dumnezeu și ceea ce îi separă temporar pe credincioși de la o strănsă părtășie cu Domnul lor. Pavel, de aceea, a sfătuit pe credincioșii din Efes: "nu luați deloc parte la lucrările neroditoare ale întinericului, ba încă mai degrabă osândiți-le" (Efeseni 5:11).

El l-a avertizat pe Tit despre acei păcătoși care se infiltrează în biserică: "În adevăr, mai ales printre cei tăiați împrejur, sunt mulți nesupuși, flecari și amăgitori, cărora trebuie să li se astupe gura. Ei buimăcesc familii întregi, învățând pe oameni, pentru un câștig urât, lucruri pe care nu trebuie să le învețe. ... De aceea muștră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință" (Tit 1:10-11, 13).

Păcatul trebuie să fie combătut și printre cei credincioși. În prima sa epistolă către Timotei, Pavel a poruncit: "Pe cei ce păcătuiesc, muștră-i înaintea tuturor, ca și ceilalți să aibă frică" (1 Timotei 5:20).

Pavel apoi folosește imperativul cu conotație pozitivă **îndeamnă**, care vine din *parakaleō*, un cuvânt des întâlnit în Noul Testament, care poate avea și el o gamă largă de semnificații de la a striga după cineva la a povățui, ultimul sens menționat fiind în mod clar cel potrivit din acest context, având și sensul de încurajare. După muștrarea și certarea credincioșilor neascultători aflați în grija sa, predicatorul devotat lui Dumnezeu trebuie să vină alături de ei în dragoste și să-i încurajeze spre schimbarea spirituală.

Acesta este spiritul în care Pavel a păstorit pe cei care se aflau în grija sa. El le-a reamintit credincioșilor din Tesalonici: "Știți iarăși că am fost pentru fiecare din voi, ca un tată cu copiii lui: vă sfătuiam, vă mângâiam și vă adevream, să vă purtați într-un chip vrednic de Dumnezeu, care vă cheamă la Împărăția și slava Sa" (1 Tesaloniceni 2:11-12; Coloseni 1:28). În aceeași epistolă, el a sfătuit pe acei credincioși să procedeze după exemplul lui, spunând: "Vă rugăm, de asemenea, fraților, să muștrați pe cei ce trăiesc în neorânduială; să îmbărbătați pe cei deznădăjduiți; să sprijiniți pe cei slabi, să fiți răbdători cu toți" (5:14).

Importante sunt nu doar lucrurile pe care un predicator le spune și le face, dar, de asemenea, și felul în care le spune sau le face. El trebuie să muștre, să certe și să îndemne cu **răbdare**. *Makrothumē* (**răbdare**) literal înseamnă a "rămâne sub" și, de aceea, este adesea tradus "a răbda, a îndura" [NASB] (vezi, de exemplu, Luca 21:19; 2 Corinteni 6:4; Iacov 1:3 – în versiunea română este tradus cu "răbdare") sau "perseverență" (vezi, de exemplu, Iacov 1:12; 2 Corinteni 12:12 – NASB). Însă aici Pavel vorbește în mod specific despre **răbdarea** față de oameni, față de membrii unei turme care se poate să fi persistat în încăpățănare și să fi opus rezistență împotriva îndemnuirilor din partea păstorului. Totuși, păstorul nu trebuie să-și piardă cumpătul sau să se infurie, amintindu-și că el însuși este cu fermitate dar și cu dragoste și răbdare responsabil față de Marele Păstor, supremul nostru exemplu al **răbdării**. Pavel a atenționat credincioșii din Roma: "Și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvârșesc astfel de lucruri, și pe care le faci și tu, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu? Sau disprețuiești tu bogățiile bunătații, îngăduinței și îndelungii Lui răbdări? Nu vezi tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?" (Romani 2:3-4). Dacă Fiul lui Dumnezeu cel neprihănit este atât de bun, iertător și răbdător cu păcătoșii, oare nu este cu mult mai de dorit ca oamenii Săi să aibă aceste atitudini?

Cu toate că este menționat la sfârșitul versetului, termenul *didachē* (**învățătura**) este fundamental pentru predicare, muștrare, certare și

îndemnare. Doar printr-o atentă predare ca învățătură a Cuvântului, acele sarcini pot fi îndeplinite cu succes de un pastor. Un necredincios nu va fi convins de păcatul său și nu va veni la mântuire fără învățătura din Cuvântul lui Dumnezeu referitoare la starea sa de pierzare și nevoia sa de credință mântuitoare în Isus Hristos. Nici un credincios nu va fi convins de păcatul său și adus la pocăință și reabilitare fără lucrarea Cuvântului în inima sa.

Nu prin autoritatea personală sau puterea de convingere a unui predicator – indiferent cât de bine cunoaște Scriptura sau cât de bine este înzestrat – ci doar prin autoritatea și puterea Scripturii, iluminată și aplicată de Duhul Sfânt orice organizație sau slujire creștină poate fi eficientă din punct de vedere spiritual și poate fi plăcută Domnului. În 4:2 Pavel repetă esența a ceea ce tocmai a declarat, și anume că: “Toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună” (3:16-17).

PERSEVERENȚA ÎNSĂRCINĂRII SALE

„Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă; ci îi vor gădila urechile să audă lucruri plăcute, și își vor da învățători după poftele lor. Își vor întoarce urechea de la adevăr, și se vor îndrepta spre istorisirii închipuite.” (4:3-4)

După ce îl cheamă pe Timotei la excelență în predicare și învățătură, Pavel îl informează acum cu privire la opoziția pe care el avea să o întâmpine din pricina acelei propovăduiri și învățături. Pentru a doua oară în această epistolă (vezi 3:1-5; 1 Timotei 4:1-3), apostolul profețește despre vremurile de pe urmă, spunând că: **va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă.**

Deoarece nu există un termen anterior la care să se refere pentru ei [NASB] (tradus cu “oamenii” în versiunea din limba română), acest pronume se poate să se fi referit la lumea necredincioasă, care, bineînțeles, este împotrivoare prin natura ei față de adevărul lui Dumnezeu (1 Corinteni 2:14; 2 Corinteni 4:4). Însă referirea lui Pavel la **va veni vremea** implică o schimbare a minții, de la odată răbdătoare la nerăbdătoare, caz în care ei (“oamenii”) se referă la necredincioși care devin așa-zii credincioși în biserică, a căror declarație de credință era doar

superficială. Ei sunt bărbați și femei a căror inimi sunt stâncoase și în care sămânța Cuvântului lui Dumnezeu nu produce roadă. În cuvintele pildei lui Isus, sămânța încolțește imediat în viețile lor, însă, pentru că nu există adâncime a credinței, nu există rădăcină spirituală. De aceea, când sunt încercați prin “căldura” lumii neevlavioase, declarația lor superficială este “ofilită” și se usucă rapid (Matei 13:5-6), ceea ce descrie urgența însărcinării lui Timotei: Mulți așa-numiți creștini (**oamenii**) din biserica din Efes aveau în cele din urmă să respingă predicarea cu credincioșie a Cuvântului, un model repetat de-a lungul secolelor.

Kairos nu se referă la un anume, ci la epocă, o perioadă sau o eră de timp. Este același cuvânt pe care Pavel îl folosește în capitolul anterior în legătură cu “vremuri grele” care vor veni “în zilele din urmă” și, fără îndoială, se referă la aceeași perioadă de timp ca și aici.

Isus a dat un avertisment similar mai devreme în lucrarea Sa:

Iată, Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Fiți, deci, înțelepți ca șerpii și fără răutate ca porumbeii. Păziți-vă de oameni, căci vă vor da în judecata soboarelor și vă vor bate în sinagogile lor. Din pricina Mea veți fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, ca să slujiți ca mărturie înaintea lor și înaintea Neamurilor. ... Fratele va da la moarte pe frate-său și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor și-i vor omorî. Veți fi urâți de toți din pricina Numelui Meu; dar cine va răbda până la sfârșit, va fi mântuit. (Matei 10:16-18, 21-22)

Spre sfârșitul lucrării Sale, când a luat ultima cină cu ucenicii Săi, Isus a avertizat din nou: “Dacă vă urâște lumea, știți că pe Mine M-a urât înaintea voastră. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar, pentru că nu sunteți din lume, și pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urâște lumea. Aduceți-vă aminte de vorba pe care v-am spus-o: ‘Robul nu este mai mare decât stăpânul său. Dacă m-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi. Dar vă vor face toate aceste lucruri pentru Numele Meu, pentru că ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis. ... V-am spus aceste lucruri, pentru ca ele să nu fie pentru voi un prilej de cădere. Au să vă dea afară din sinagogi; ba încă, va veni vremea când, oricine vă va ucide, să creadă că aduce o slujbă lui Dumnezeu” (Ioan 15:18-21; 16:1-2).

Din pricina a ceea ce-l aștepta pe Timotei, nevoia ca el să predice Cuvântul, fără teamă și fără compromis devenise cu mult mai constrângătoare. Avea să vină vremea, poate nu după mult timp, când el

avea să aibă din ce în ce mai puține oportunități și din ce în ce mai puține răspunsuri la adevărul proclamat.

Anechō (**suferă, îndură**) are sensul de bază de *a rezista* sau *a se ține de*, în special în fața dificultății și poate fi tradus și prin “tolerează.” Mulți oameni din biserica din Efes aveau să devină intoleranți față de cuvântul curat, față de **doctrina sănătoasă** și de predicarea acestora. **Teafără** [NASB] traduce o formă a verbului *hugiainō*, care înseamnă a fi **sănătos** și este termenul din care noi avem cuvântul “igienă.” Este tradus prin “sănătos și bine” în pilda fiului risipitor (Luca 15:27). Timotei avea să întâmpine o rezistență în continuă creștere față de **doctrina** sănătoasă și hrănitore din punct de vedere spiritual, care era adevăratul Cuvânt al lui Dumnezeu – față de “scrierile sacre” (3:15; “sfintelor Scripturi”), față de “Scriptura” însoțită de Dumnezeu (v. 16).

În prima sa epistolă, Pavel i-a amintit lui Timotei că bărbații și femeile care trăiesc în “fărădelege și nesupuși, ... nelegiuiți și păcătoși, ... fără evlavie [și] necurați, ... ucigători de oameni, ... curvari, ... sodomii, ... vânzătorii de oameni, ... mincinoși, ... cei ce jură strâmb” trăiesc vieți care sunt “împotriva învățaturii sănătoase” (1 Timotei 1:9-10). Din pricina faptului că **doctrina sănătoasă** este o certare usturătoare față de trăirea neevlavioasă, ea nu este acceptată și tolerată de către cei care persistă în păcat. Cei care trăiesc contrar **doctrinei sănătoase** o urăsc și se împotrivesc învățaturii **sănătoase**.

În aceeași epistolă, apostolul a poruncit: “Dacă învață cineva pe oameni învățatură deosebită, și nu se ține de cuvintele sănătoase ale Domnului nostru Isus Hristos și de învățătura care duce la evlavie, este plin de mândrie, și nu știe nimic: ba încă are boala cercetărilor fără rost și a certurilor de cuvinte, din care se naște pizma, certurile, clevetirile, bănuielile rele, zadarnicele ciocniri de vorbe ale oamenilor stricați la minte, lipsiți de adevăr și care cred că evlavia este un izvor de câștig. Ferește-te de astfel de oameni” (1 Timotei 6:3-5). În fața acestui pericol, la începutul celei de-a doua epistole, Pavel îl povățuiește pe Timotei: “Dreptarul învățăturilor **sănătoase** pe care le-ai auzit de la mine, ține-l cu credința și dragostea care este în Hristos Isus. Lucrul acela bun care ți s-a încredințat, păzește-l prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi” (2 Timotei 1:13-14; Tit 1:9, 13; 2:8).

După ce Domnul l-a întrebat pe Isaia: “Pe cine să trimit, și cine va merge pentru Noi? Eu am răspuns: ‘Iată-mă, trimite-mă!’” (Isaia 6:8). Însă Dumnezeu l-a avertizat pe mesagerul Său că oamenii, poporul Său ales, aveau să “[audă] și să nu ... [înțeleagă]; ... [să vadă], și [să nu priceapă]!”

că avea să “[împietrească] inima acestui popor, [să-l facă] tare de urechi, și [să-i astupe] ochii ca să nu vadă cu ochii, să n-audă cu urechile, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Mine, și să nu fie tămăduit” (Isaia 6:8-10).

Timotei avea să întâmpine în curând o priveriște similară. Cu cât proclama Cuvântul lui Dumnezeu mai cu credincioșie, cu atât mai lipsiți de credință se dovedeau a fi unii oameni din biserică.

Aceeași situație este și în mare parte din biserica de azi. Chiar și în bisericile care odată erau cu adevărat evanghelice, unde Biblia era standardul divin pentru crez și pentru trăire, Cuvântul lui Dumnezeu este compromis. Uneori este dezbrăcat de înțelesul său clar sau este subestimat în importanță, dându-i-se o autoritate secundară în spatele “revelațiilor” personale ce sunt susținute a fi de la Dumnezeu. În multe biserici care odată au predicat **doctrina sănătoasă**, răuțaiți pe care Cuvântul lui Dumnezeu le condamnă în mod clar și repetat sunt acum proclamate ca fiind acceptabile. Femeile sunt numite în lucrări pe care Biblia le restricționează în exclusivitate pentru a fi făcute doar de bărbați, iar mișcarea feministă radicală chiar respinge ideea că Dumnezeu este Tatăl ceresc. Homosexualii nu doar că sunt bineveniți fără muștrare sau pocăință în părtașia bisericii, dar sunt bineveniți, de asemenea, și la amvon.

În loc să primească **doctrina sănătoasă**, astfel de biserici o resping cu îndârjire, vrând mai degrabă să li se **gădile urechile** cu noțiuni neblice care le ridică nivelul de confort, care le justifică sau le trece cu vederea păcatele. Ei îi resping, de asemenea, ca fiind neubiitori pe oricine încearcă să-i tragă la răspundere pentru crezurile doctrinare și standardele morale, pe care ei le consideră a fi demodate și irelevante. Prin urmare, predicatorul, pe care ei vor cel mai puțin să-l audă, aduce mesajul pe care ei au cea mai mare nevoie să-l audă.

Astfel, fără a fi surprinzător, astfel de creștini falși **își vor da învățători răi după poftele lor** rele. Bine-cunoscutul om învățat al Bibliiei, Marvin R. Vincent, a scris introspectiv: “Dacă oamenii doresc un vițel pentru a i se închina, imediat se găsește un slujitor care să le facă un vițel” (*Word Studies in the New Testament*³³, vol. 4 [New York: Scribner’s, 1904], 321).

Acest adevăr trist a fost dovedit în mod repetat de-a lungul istoriei lui Israel. Prin Ieremia, Domnul s-a plâns: “Grozave lucruri, urăcioase lucruri se fac în țară. Proorocii proorocesc neadevăruri, preoții stăpănesc

³³ Nota trad.: *Studii ale Cuvântului în Noul Testament*

cu ajutorul lor, și *poporului Meu îi plac aceste lucruri*” (Ieremia 5:30-31). Nu cu mulți ani mai târziu, Domnul a spus lui Ezechiel: “vin cu grămada la tine, stau înaintea ta ca popor al meu, ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinesc, căci cu gura vorbesc dulce de tot, dar cu inima *umblă tot după poftele lor*. Iată că tu ești pentru ei ca un cântăreț plăcut, cu un glas frumos și iscusit la cântare pe coarde. Ei îți ascultă cuvintele, dar nu le împlinesc de loc” (Ezechiel 33:31-32). Se pare că acest profet era un orator captivant, pe care oamenii îl ascultau cu plăcere doar din pricina oratoriei sale impresionante. Însă ei respingeau în totalitate ceea ce el avea de spus, fiind hotărâți să-și îplinească “poftele” și să-și urmărească “câștigul.” Ei nu erau interesați în învățarea adevărului, ci erau, în mare parte, ca și “toți Atenienii și străinii”, pe care Pavel i-a confruntat cu Evanghelia în Atena, care “nu-și petreceau vremea cu nimic altceva decât să spună sau să asculte ceva nou” (Fapte 17:21).

Voința proprie a lui Adam și a Evei, propriile lor **dorințe**, au dus la Cădere și acea voință proprie transmisă firesc este cea care i-a condus pe descendenții lor de atunci încoace. Pentru a-și satisface propriile lor dorințe, atât de mulți oameni în ziua de azi urmează predicatori, care oferă binecuvântările lui Dumnezeu fără iertarea Sa, mântuirea Sa fără pocăința lor, acceptarea Sa ca și Mântuitorul lor, însă nu ca și Domnul lor. Deoarece ei iubesc “necinstirea lui Dumnezeu și nelegiuirea” care se manifestă prin **poftele lor**, cei nemântuiți “mădușesc adevărul în nelegiuirea lor” (Romani 1:18). Făcând astfel, ei **își întorc urechea de la adevăr**.

Verbul compus **își întorc** este din *apostrephō*, însemnând “a cauza să se întoarcă” și este activ. **Se îndreaptă** vine din termenul strâns legat *ektrepō*, însemnând “a cauza să se îndrepte spre”, fiind însă pasiv. De aceea, versetul poate fi tradus din punct de vedere literal: “și îi va face să-și întoarcă urechile de la adevăr, și să se îndrepte spre mituri.” *Ektrepō* uneori era folosit ca și termen medical pentru a se referi la o încheietură dislocată. Mințile și inimile celor care resping adevărul lui Dumnezeu devin dislocate din punct de vedere spiritual, ieșite din încheieturi. Pavel a folosit același verb în prima sa epistolă către Timotei referitor la acei care “s-au și întors să urmeze pe Satana” (1 Timotei 5:15).

“Dacă Evanghelia noastră este acoperită,” – a explicat Pavel bisericii din Corint – “este acoperită pentru cei ce sunt pe calea pierzării, a căror minte necredincioasă a orbit-o Dumnezeu veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu” (2 Corinteni 4:3-4). Când adevărul lui Dumnezeu este respins în mod conștient, neadevărul lui Satan este inevitabil prezent, deși adesea

acceptat în mod inconștient. Cu alte cuvinte, respingerea deliberată a Cuvântului lui Dumnezeu face ca omul să fie vulnerabil față de miturile, minciunile și neadevărurile lui Satan.

Multe biserici din ziua de azi sunt pline cu cei ce vor ca urechile lor să le fie gădilate de **mituri** ușor de crezut și ale multelor variații de egoism și mituri ale așa-numitei gândiri pozitive. Ei ajung să aibă ego-urile nutrite și păcatele aprobate, nu să aibă inimile curățite și sufletele mântuite, căci dorința lor este să se simtă bine, nu să fie făcuți buni. Tragic este faptul că astfel de **mituri** servesc la izolarea religioasă a oamenilor de adevărata Evanghelie și îndepărtarea și mai mare de Domnul.

ATITUDINEA LUCRĂRII SALE

„Dar tu fii treaz în toate lucrurile” (4:5a)

Predicatorul credincios trebuie să fie **treaz în toate lucrurile**. Fii **treaz**, al șaselea imperativ din acest pasaj, vine din *nephō*, care literal înseamnă a nu fi sub influența alcoolului. Aici este folosit în sens metaforic ca și echivalentul său din limba engleză de a fi lucid, bine-echilibrat și în deplinătatea facultăților mintale. Prin extensie, termenul include ideea de a fi stabil, ferm, statomic.

Predicatorul **treaz** este ca atletul conștiincios, care “se [supune] la tot felul de înfrânări” care, ca și Pavel, aleargă “nu ca și cum [n-ar] ști încotro [aleargă], ”boxează”, dar nu ca unul care lovește în vânt” și se poartă aspru cu trupul său ca să-l țină în stăpânire, ca nu cumva, după ce a “propovăduit altora, [el însuși să fie] lepădat” (1 Corinteni 9:25-27). În mijlocul unei lumi schimbătoare, a unei biserici în plină schimbare și chiar a unei Evanghelii schimbate – care nu este cu adevărat Evanghelia, ci o distorsionare a “Evangheliei lui Hristos” (Galateni 1:7; 2 Corinteni 11:4) – el, predicatorul treaz, rămâne dedicat adevărului neschimbător al Cuvântului lui Dumnezeu.

Predicatorul credincios refuză să fie în pas cu noile schimbări sau să se compromită, să fie unul care gădilă urechile și să facă mai degrabă pe plac oamenilor decât lui Dumnezeu. El poate declara ca și Pavel: “Căci propovăduirea noastră nu se întemeiază nici pe rătăcire, nici pe necurăție, nici pe viclenie. Ci, fiindcă Dumnezeu ne-a găsit vrednici să ne încredințeze Evanghelia, căutăm să vorbim așa ca să plăcem nu oamenilor, ci lui Dumnezeu, care ne cercetează inima. În adevăr, cum bine știți,

niciodată n-am întrebuințat vorbe măgulitoare, nici haina lăcomiei: martor este Dumnezeu.” (1 Tesaloniceni 2:3-5). El putea spune, de asemenea, ca și apostolul: “Caut eu oare, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor sau bunăvoința lui Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n-aș fi robul lui Hristos. Fraților, vă mărturisesc că Evanghelia propovăduită de mine, nu este de obârșie omenească” (Galateni 1:10-11), “Căci noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi suntem robii voștri, pentru Isus” (2 Corinteni 4:5).

PREȚUL LUCRĂRII SALE

„**rabdă suferințele,**”³⁴(4:5b)

Cea de-a șaptea poruncă a lui Pavel către Timotei era ca el să **rabde suferințele**. Verbul *kakopatheō* (**rabdă suferințele** sau **îndură greutățile**) literal înseamnă a suferi răul și este folosit de Pavel mai devreme în această epistolă pentru a descrie propria sa suferință pentru Domnul (2:9). Câteva versete mai sus, apostolul a folosit un verb foarte apropiat când i-a cerut lui Timotei să “Suferi împreună cu [el], ca un bun ostaș al lui Hristos” (v. 3). În vremea când el a scris aceste cuvinte, el era deja “turnat ca o jertfă de băutură” (4:6). Timp de mulți ani el a suferit nenumărate greutăți: am fost bătut “în lovituri, fără număr;” – a spus el –

“de multe ori în primejdiile de moarte! De cinci ori am căpătat de la iudei patruzeci de lovituri fără una; de trei ori am fost bătut cu nițele; odată am fost improșcat cu pietre; de trei ori s-a sfărâmat corabia cu mine; o noapte și o zi am fost în adâncul mării. Deseori am fost în călătorii, în primejdiile pe râuri, în primejdiile din partea tâlharilor, în primejdiile din partea celor din neamul meu, în primejdiile din partea păgânilor, în primejdiile în cetăți, în primejdiile în pustie, în primejdiile pe mare, în primejdiile între frații mincinoși. În ostenele și necazuri, în priveghiuri adesea, în foame și sete, în posturi adesea, în frig și lipsă de îmbrăcăminte!” (2 Corinteni 11:23-27)

Nu doar atât, însă “pe lângă lucrurile de afară” el avea, de asemenea, “în fiecare zi ... grija pentru toate Bisericile” (v. 28).

Nu există o slujire cu credincioșie care să nu fie costisitoare din punct de vedere al efortului, al lipsurilor, al suferințelor. O lucrare fără suferință este o lucrare superficială și lipsită de roade.

Deși probabil că nu Pavel a scris epistola către Evrei, autorul acelei epistole l-a cunoscut și l-a iubit pe Timotei. El s-a bucurat că “fratelui Timotei i s-a dat drumul. Dacă vine curând, voi veni împreună cu el să vă văd” (Evrei 13:23). Deoarece cartea Evrei se pare că a fost scrisă la scurt timp după epistola 2 Timotei, acest tânăr pastor trebuie să fi fost arestat și întemnițat în timp ce slujea în Efes, la scurt timp după ce a primit epistola. Vremea, despre care spunea Pavel, se apropiase rapid (vezi v. 3) ca el să **rabde suferințe (îndure greutăți)** în slujirea sa pentru Domnul.

PROPORȚIILE LUCRĂRII SALE

„**fă lucrul unui evanghelist,**” (4:5c)

Poieō (**fă lucrul**) este al optulea imperativ pe care Pavel îl rostește aici pentru Timotei. Substantivul *euangelistēs* (**evanghelist**) este folosit doar de trei ori în Noul Testament, întotdeauna cu referire la o funcție specifică a lucrării de slujire. În epistola sa către biserica din Efes, Pavel ne spune că Hristos “a dat pe unii apostoli; pe alții, prooroci; pe alții, evangheliști; pe alții, păstori și învățători” (Efeseni 4:11). Singurul om chemat în mod specific pentru a fi un evanghelist este Filip (Fapte 21:8), care era printre primii diaconi aleși în biserică (6:5) și a fost folosit de Domnul pentru a aduce la mântuire pe funcționarul etiopian când acesta se întorcea de la închinarea din Ierusalim (8:26-38).

Însă verbul, înrudit cu acest substantiv, *euangelizō* (a evangheliza) și compuşii săi sunt folosiți de 54 de ori, iar substantivul *euangelion* (evanghelie, vestea bună) este folosit de 76 de ori. Ambele cuvinte sunt folosite nu doar în raport cu evangheliștii, ci, de asemenea, în raport cu chemarea fiecărui creștin de a mărturisi pe Hristos și responsabilitatea fiecărui predicator și învățător de a proclama Evanghelia mântuirii.

Este important de observat, de aceea, că Pavel nu-l numește pe Timotei evanghelist, ci mai degrabă îl cheamă să **facă lucrarea unui evanghelist**. Cu alte cuvinte, proclamarea Evangheliei mântuirii era o parte importantă din lucrarea lui Timotei, însă aceasta nu era totul. Așa cum el a predicat, a învățat pe cei ce deja aparțineau Domnului, el trebuia,

³⁴ Nota trad.: în versiunea engleză NASB: „îndură greutățile”.

de asemenea, să-i confrunte pe cei pierduți – în special, pe așa-ziii creștini din biserică – cu privire la nevoia lor de a avea un Mântuitor.

Este, de asemenea, important de observat că scopul evanghelizării – fie că este făcută unui vecin de un creștin obișnuit, de un pastor celor nemântuiți din congregația sa sau de un evanghelist publicului general – este de a-i ajuta cu grijă pe cei necredincioși să devină conștienți de starea lor de păcat și pierzare și să-l proclame pe Isus Hristos ca fiind singurul Domn și Mântuitor. Orice manipulare omenească în acest proces, indiferent cât ar fi de bine intenționată, devine întotdeauna o barieră în calea credinței autentice.

OBIECTIVUL LUCRĂRII SALE

„împlinește-ți bine slujba.” (4:5d)

În final, Timotei trebuia să-și **împlinească slujba** sa unică, care i-a fost dată de Domnul. *Plerophoreō* (**împlinește**) este al nouălea și ultimul imperativ și are ideea de bază de a umple sau a realiza complet. În raport cu lucrarea unei persoane, termenul are și semnificația de entuziasm și devotament.

Acesta este felul în care Pavel a căutat să-și îndeplinească propria sa lucrare. El a încredințat adunarea din Colose:

„Slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi ca să întregesc Cuvântul lui Dumnezeu. Vreau să zic: taina ținută ascunsă din veșnicii și în toate veacurile, dar descoperită acum sfinților Lui, cărora Dumnezeu a voit să le facă cuno: cut care este bogăția slavei tainei acesteia între neamuri, și anume: Hristos în voi, nădejdea slavei. Pe El Îl propovăduim noi, și sfătuim pe orice om, și învățăm pe orice om în toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe orice om, desăvârșit în Hristos Isus. Iată la ce lucrez eu, și mă lupt după lucrarea puterii Lui, care lucrează cu tărie în mine.” (Coloseni 1:25-29; 1 Corinteni 9:24-27)

Apostolul a dorit ca Timotei să poată, de asemenea, să spună într-o zi ceea ce el însuși avea să spună: “M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința.” (2 Timotei 4:7).

CAPITOLUL 11

Epitaful triumfător al lui Pavel

Căci eu sunt gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură și clipa plecării mele este aproape. M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința. De-acum mă așteaptă cumuna neprihănirii pe care mi-o va da, în ‘ziua aceea’ Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui. (4:6-8)

Ultimele cuvinte ale bărbaților și femeilor ce se află pe patul de moarte de obicei sunt lipsite de ipocrizie și reflectă cu acuratețe adevăratele lor creduri și sentimente. Pe patul său de moarte, Napoleon a spus: “Eu mor înainte de vreme; iar trupul meu va fi dat înapoi pământului, pentru a deveni hrană pentru viermi. O astfel de soartă este cea care atât de curând îl așteaptă pe marele Napoleon.” Nu cu mult timp înainte de moartea sa, Gandhi, liderul religios hindus renumit în întreaga lume, a mărturisit: “Zilele mele sunt numărate. Se poate să nu mai trăiesc prea mult – poate un an sau poate puțin mai mult. Pentru prima dată în 50 de ani mă găsesc într-o baltă de deznădejde. Tot ceea ce mă privește este întuneric. Mă rog pentru lumină.” Omul de stat francez, Talleyrand, al secolului al XIX-lea, a scris următoarele cuvinte pe o bucată de hârtie și a așezat-o pe o noptieră lângă patul său: “Iată, 83 de ani au trecut! Câte griji! Câtă agitație! Câte neliniști! Câtă rea-voință! Câte complicații triste! Și toate acestea fără alte rezultate decât o mare oboseală a minții și a trupului, și un profund sentiment de descurajare în ceea ce privește viitorul, și de neliniște în ceea ce privește trecutul!”

Cât de diferite sunt cuvintele lui Pavel când el se apropia de sfârșitul vieții sale pământești! Ele nu sunt altceva decât un epitaf

triumfător. Aproximativ după 30 de ani de la întâlnirea sa cu Hristos pe drumul Damascului, în toate privințele importante el nu avea regrete sau remușcări. Cu o economie de cuvinte cunoscută doar unui scriitor inspirat de Duhul Sfânt, el afirmă nu doar triumful său spiritual, ci oferă, de asemenea, o puternică motivație pentru fiecare credincios de a trăi o viață de slujire cu credințioasă față de Hristos.

Așa cum s-a observat de mai multe ori înainte, când Pavel a scris această epistolă, pura Evanghelie era contaminată în multe biserici de compromisuri și neadevăruri. Învățătorii neevlavioși distorsionau adevărul și făceau ca mulți așa-ziși creștini să cadă de la “credință, [și] să se alipească de duhuri înșelătoare și de învățăturile dracilor” (1 Timotei 4:1). Mulți credințioși adevărați au tolerat lipsa de evlavie în trupul lui Hristos și în propriile lor vieți, fiind mai preocupăți de a-și face pe plac atât lor, cât și altor oameni decât a-I fi plăcuți lui Dumnezeu.

Pavel știa că întemnițarea lui avea să fie ultima, din care el avea să scape doar prin martirizare. Era un timp dificil pentru el, nu din pricina situației sale critice în care se afla din punct de vedere fizic, ci din pricina situației critice din punct de vedere spiritual în care se aflau atât de mulți credințioși pentru care el și-a jertfit inima și viața. El a avut o grijă deosebită pentru Timotei, pentru problemele învățaturii false și pentru trăirea în neadevăr, pe care a întâmpinat-o în biserica din Efes, pentru problemele de timiditate și teamă din viața sa personală. În cele două epistole către Timotei, el l-a îndemnat din nou să aibă curaj, statornicie și credințioasă și să se împotrivescă atacului răului și neadevărului, prin puterea Cuvântului lui Dumnezeu. După cuvintele unui teolog al secolului al XVI-lea, Pavel “își depunea armele jos, pentru ca Timotei să le poată prelua.” El a dorit ca fiul său în Domnul să fie capabil să scrie într-o zi un epitaf similar pentru el însuși.

Totuși, în ciuda profundelor sale îngrijorări pentru biserică și pentru Timotei, ultimele cuvinte ale apostolului reflectă calmul elocvent care vine doar dintr-o încredere pusă în Domnul.

Deși el nu avea statutul spiritual al lui Pavel, Timotei era totuși între sfinții lui Dumnezeu într-un grup ales în mod minunat. El era succesorul lui Pavel, așa cum Iosua a fost succesorul lui Moise. “După moartea lui Moise, robul Domnului, Domnul i-a zis lui Iosua, fiul lui Nun, slujitorul lui Moise: ‘Robul Meu Moise a murit; acum, scoală-te, treci Iordanul acesta, tu și tot poporul acesta, și intrați în țara pe care o dau copiilor lui Israel!’” (Iosua 1:2). Timotei a fost, de asemenea,

binecuvântat similar cu Elisei, care a beneficiat nu doar de mantaua, ci și de duhul lui Ilie (2 Împărați 2:12-15).

În acest pasaj, Pavel examinează viața sa din trei perspective. În versetul 6, el privește la încheierea vieții și lucrării sale pământești și declară că este pregătit (“gata”). În versetul 7, el privește la trecut și declară că a fost credincios. În versetul 8, privește la viitor și anticipează cinstea și răsplata cerească.

PREZENTUL: FINALUL, PENTRU CARE ERA PREGĂTIT

„Căci eu sunt gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură și clipa plecării mele este aproape” (4:6)

Ca și “dar tu” de la începutul versetului anterior, **Căci eu** are rol de evidențiere. Era imperios necesar ca Timotei să-și îndeplinească lucrarea cu statornicie, deoarece lucrarea lui Pavel era spre sfârșit.

Sunt turnat ca o jertfă de băutură este o imagine luată din sistemul de aducere a jertfelor din Vechiul Testament. Așa cum era poruncit în cartea Numeri, poporul Israel, cât și neamurile care trăiau printre israeliți, trebuia mai întâi să aducă o jertfă prin ardere-de-tot a unuia dintre animalele indicate prin lege, apoi un dar de cereale și, în final, o jertfă de băutură (15:1-10). În timp ce-i scria lui Timotei, Pavel **deja era turnat ca o jertfă de băutură**, darul său final pentru Domnul, care s-a jertfit pe Sine pentru apostol și pentru toți oamenii din toate veacurile. Și exact așa cum el s-a oferit Domnului ca “o jertfă vie, sfântă [și] plăcută lui Dumnezeu” (Romani 12:1) în timpul vieții, el se oferea acum Domnului în moartea sa. El împlinea “cu scumpătate slujba Evangheliei lui Dumnezeu, pentru ca neamurile să-I fie o jertfă bine primită, sfințită de Duhul Sfânt” (Romani 15:16).

Referirea lui Pavel la moartea sa ca fiind **ca o jertfă de băutură** se poate, de asemenea, să fi fost cu privire la tipul de execuție pe care el se aștepta să-l îndure. Deoarece cetățenii romani nu puteau fi crucificați, el știa că probabil avea să fie decapitat, vărsându-și la propriu sângele pentru Domnul. Cu aproximativ 5 ani mai devreme el scrisese credincioșilor din Filipi: “Și chiar dacă va trebui să fiu turnat ca o jertfă de băutură peste jertfa și slujba credinței voastre, eu mă bucur și mă bucur cu voi toți” (Filipeni 2:17).

Cicatricele de pe câmpul de luptă sunt semnele unui ostaș devotat, iar Pavel le avea din abundență. El a fost bătut cu "lovituri, fără număr, ... a căpătat de la iudei patruzeci de lovituri fără una, ... [și a fost] bătut cu nuiele." Cel puțin o dată a fost bătut cu pietre și de trei ori a naufragiat. El și-a petrecut "o zi și o noapte ... în adânc" și a fost "În osteneli și necazuri, în priveghiuri adesea, în foame și sete, în posturi adesea, în frig și lipsă de îmbrăcăminte!" (2 Corinteni 11:23-27). Însă semnul suprem al ostașului devotat este de a-și da viața în luptă; iar acel semn apostolul era acum pregătit să-l primească.

El a fost întotdeauna gata să îndeplinească sacrificiul suprem și acum această posibilitate era pe cale să devină realitate: **timpul plecării mele a venit**. Ca și în versetul 3, *kairos* nu se referă aici la timpul cronologic, ci la timpul epocii. Pavel vorbea despre *perioada* finală a vieții și lucrării sale, nu despre ultimele ore sau zile. El se aștepta să mai trăiască câteva luni până la **plecarea** sa, deoarece i-a cerut lui Timotei să-i aducă "mantaua pe care am lăsat-o în Troa la Carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele" (v. 13) și să "[Caută să vină] înainte de iarnă" (v. 21). El a avut nădejdea mângâietoare de a-l mai vedea o dată pe Timotei față în față înainte de moartea sa.

Când apostolul a fost dus pentru prima dată să fie judecat la Roma, nici unul din ucenicii săi nu i-a fost alături (v. 16). Acest mare om al lui Dumnezeu era înaintașul spiritual, direct sau indirect, poate al majorității sufletelor răscumpărate dintre neamuri. Însă în vremea în care el a avut cea mai mare nevoie personală, el a stat fără prieteni într-o temniță întunecoasă și murdară, așteptând condamnarea sigură la moarte din partea lui Nero. El nu era amărât însă, ci ca și Domnul, s-a rugat pentru cei ce-l persecutau ca acea nedreptate să "nu li se țină în socoteală" (v. 16). "Însă Domnul a stat lângă mine, și m-a întărit, pentru ca propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s-o audă toate neamurile. Și am fost izbăvit din gura leului. Domnul mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mântui, ca să intru în Împărăția Lui cerească. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin." (v. 17-18).

A venit traduce un perfect de întărire al termenului *ephistēmi*, indicând faptul că vremea plecării lui Pavel a sosit, având însă un aspect continuu. Norii morții veniseră și încă pluteau deasupra lui.

Însă pentru Pavel, aceștia nu erau nori negri, deoarece moartea nu prezenta un pericol pentru el. Ca și Petru, el vedea moartea ca fiind doar "dezbrăcarea de cortul [său]" (2 Petru 1:14), era o mutare de la viața sa

solicitantă și dureroasă de pe pământ la o infinit de glorioasă viață a păcii și la ceea ce urma să vină, când avea să fie pentru totdeauna cu Domnul.

Plecării este din *analysis*, care are o varietate de înțelesuri. William Barclay explică 4 din acele înțelesuri, din care fiecare din ele dă o vie ilustrare a felului în care apostolul și-a vizualizat ultimele sale zile.

(a) Este cuvântul folosit pentru eliberarea din jug a unui animal de la axul unei căruțe sau al unui plug. Moartea pentru Pavel era odihna de după trudă. El avea să fie bucuros să-și lase jos poverile... (b) Este cuvântul pentru dezlegarea nodurilor sau a cătușelor. Moartea pentru Pavel era eliberarea. El urma să schimbe captivitatea închisorii romane cu glorioasa libertate a curților cerești. (c) Este cuvântul folosit cu privire la dezlegarea corzilor unui cort. Pentru Pavel era vremea să-și adune din nou tabăra. El a făcut multe călătorii în Asia Mică și în Europa – acum el pornea în ultima și cea mai mare călătorie a sa: el urma să meargă pe drumul ce ducea la Dumnezeu. (d) Este cuvântul folosit cu privire la dezlegarea funiilor de la geamandura de legare a corăbiei. De multe ori Pavel a navigat pe Marea Mediterană și a simțit corabia părăsind portul și îndreptându-se spre ape adânci. Acum, el avea să pornească spre cele mai adânci ape; avea să navigheze peste apele morții și să ajungă în cerul eternității. (*The Letters to Timothy, Titus and Philemon* [Philadelphia: Westminster, 1957], 209)

Pentru un creștin, moartea este înlocuirea poverii vieții pământești cu bucuria eternă a cerului (Filipeni 1:21).

Pavel nu a murit ca Napoleon, Gandhi, Talleyrand sau vreo altă persoană – indiferent cât de plină de succes și de aplaudată – care nu-l cunoaște pe Hristos. Apostolul și-a întâmpinat **plecarea** fără nici un sentiment de inutilitate, deznădejde sau disperare, însă cu divina încredințare că viața sa reală urma să înceapă doar acum. Așa cum a întâmpinat fără teamă traiul pământesc, tot așa a întâmpinat fără teamă moartea pământească. Deoarece a împlinit cu atâta credincioșie voia Dumnezeului său suveran, el putea rosti cuvintele lui Isus, care a spus: "Nimeni [nu-Mi ia viața] cu sila, ci o dau Eu de la Mine. Am putere s-o dau, și am putere s-o iau iarăși: aceasta este porunca pe care am primit-o

de la Tatăl Meu” (Ioan 10:18). Pavel și-a luat crucea și nu a lăsat-o niciodată jos, după porunca lui Isus de a lua și a purta crucea, în deplina cunoștință că “trupul acesta, supus putrezirii, [trebuie] să se îmbrace în neputrezire, și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire. Când trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire”, el avea să se bucure ca și Isaia că “Moartea a fost înghițită de biruință” și să strige ca Osea: “Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte? (1 Corinteni 15:53-55; Isaia 25:8; Osea 13:14).

TRECUTUL: ALERGAREA, ÎN CARE EL A FOST CREDINCIOS

„M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința” (4:7)

Pavel apoi reflectă asupra vieții și slujirii sale, începând cu momentul mântuirii sale. A fost o viață în care el și-a dat fiecare suflare și a trăit fiecare moment pentru Domnul, o viață în care nici un sacrificiu nu era prea mare și nici o dedicare nu era prea solicitantă.

Poate că Theodore Roosevelt se gândea la acest verset când a scris:

Nu criticul e cel care contează; nu omul care pune în evidență cum s-a poticnit omul puternic sau unde eroii ar fi putut proceda mai bine. Onoarea aparține omului care este de fapt în arenă, a cărui față este acoperită de praf, de sudoare și de sânge, care se trudește cu vitejie; care greșește și are neajunsuri, ridicându-se mereu, deoarece nu există efort fără greșeli și fără neajunsuri. Renumele i se cuvine celui care într-adevăr încearcă să facă fapte mari; care cunoaște marele entuziasm, marele devotament și se consumă pentru o cauză vrednică; omului care, în cel mai rău caz, dacă eșuează, cel puțin eșuează îndrăznind să încerce a reuși.

Cu mult mai bine este să îndrăznești să faci lucruri mărețe, să ai triumfuri glorioase sau chiar și eșecuri, decât să te situezi în rândul acelor duhuri sărace care nici nu se bucură, nici nu suferă, deoarece trăiesc într-o obscuritate gri, care nu cunoaște

nici victorie, nici înfrângere. (From speech on the strenuous life, Hamilton Club, Chicago, Aprilie 10, 1899)

Pavel și-a trăit viața făcând lucruri mari înzestrat cu puterea lui Dumnezeu. Așa cum este reflectat în limba engleză (și în română, de asemenea), **am luptat, am isprăvit, și am păzit** (ca și “a venit” de la sfârșitul versetului 6) traduc verbe la timpul perfect intensiv, indicând o acțiune încheiată ale cărei rezultate continuă și în prezent. Pavel nu avea regrete, nu avea nici un sentiment al neîmplinirii sau nerealizării depline. După ce Domnul a preluat controlul vieții sale, el a trăit cu adevărat viața din plin. Tot ceea ce Dumnezeu l-a chemat și l-a împuternicit să facă, el a făcut, nelăsând nici o lucrare neterminată. Nu poate exista o mai mare satisfacție – și, cu siguranță, nu poate exista un mod mai glorios de a încheia viața creștină – decât a ști, așa cum el a știut, că ai realizat pe deplin tot ceea ce Domnul te-a chemat să faci. Aceasta este exact ceea ce el îi cerea lui Timotei să facă: “împlinește-ți bine slujba” (v. 5).

Nu ne putem abține să nu ne întrebăm cum am putea și noi să ne trăim viețile în acel fel. Cum a fost Pavel în stare să facă o astfel de declarație? Care a fost motivația acestei uluitoare realizări și credincioșii spirituale? El însuși ne oferă răspunsul în cele 3 fraze scurte din versetul 7.

Cinci principii sunt exprimate sau subînțelese în acest verset, principii care erau fundamentale pentru viața și slujirea lui Pavel. Primul principiu este că el a recunoscut că se afla într-o luptă spirituală. **Am luptat** este din verbul *agōnizomai*, iar **lupta** vine din substantivul *agōn* înrudit cu acest verb. Așa cum v-ați putea da seama, ele sunt originea cuvintelor noastre românești “a agoniza” și “agonie.” În vremurile Noului Testament, ambele cuvinte erau de obicei folosite cu referire la întrecerile sportive, în special la jocurile publice cum sunt renumitele olimpiade grecești, care începuseră cu câteva secole mai devreme. Cuvintele erau, de asemenea, folosite și pentru alte tipuri de lupte care implicau mare efort și energie, fie de natură fizică, fie spirituală.

Pavel a folosit aceeași frază de bază în prima sa epistolă către Timotei, îndemnându-l să “[lupte] lupta cea bună a credinței” (6:12). El le-a amintit credincioșilor corinteni că “Toți cei ce se luptă [*agōnizomai*] la jocurile de obște, se supun la tot felul de înfrânări. Și ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji.” (1 Corinteni 9:25). Același verb evidențiat a fost folosit de Isus în chemarea oamenilor când

a spus: “*Nevoiți-vă să intrați pe ușa cea strâmtă*” (Luca 13:24). În epistola sa către biserica din Colose, Pavel a mărturisit: “*Iată la ce lucrez eu, și mă lupt după lucrarea puterii Lui, care lucrează cu tărie în mine*” (1:29) și l-a lăudat pe Epafra, unul “*dintr-ai voștri, vă trimete sănătate, el, rob al lui Hristos, totdeauna se luptă pentru voi în rugăciunile sale, pentru ca, desăvârșiți și deplin încredințați, să stăruți în voia lui Dumnezeu.*” Noi trebuie să “*muncim în adevăr și ne luptăm.*” – spune el – “*pentru că ne-am pus nădejdea în Dumnezeul cel viu, care este Mântuitorul tuturor oamenilor, și mai ales al celor credincioși.*” (1 Timotei 4:10).

Viața creștină credincioasă și roditoare nu este nimic altceva decât o neînfricăță și neobosită luptă “*împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânilor înținericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești*” (Efeseni 6:12). Comentând acel verset, William Hendricksen scrie:

A fost o luptă împotriva lui Satan; împotriva principatelor și puterilor stăpânilor lumii acestui întuneric în locurile cerești; împotriva vicului și violenței iudaice și păgâne; împotriva iudaismului dintre galateni; împotriva fanatismului dintre tesaloniceni; împotriva disputelor, adulterului și neînțelegerilor dintre corinteni; împotriva incipientului gnosticism dintre efeseni și coloseni; împotriva luptelor de dinafară și a temerilor lăuntrice; și, în ultimul rând, dar nu cel mai neînsemnat aspect, împotriva legii păcatului și a morții ce lucrau în interiorul inimii sale. (*New Testament Commentary: Expositions of the Pastoral Epistles*³⁵ [Grand Rapids: Baker, 1965], 315)

Creștinul devotat luptă constant împotriva firii sale, împotriva păcatului, împotriva propriei sale stări de necunoaștere și comoditate. El trebuie să lupte și împotriva ispitei de a face lucruri care sunt bune în ele însele în locul altor lucruri care sunt cu mult mai importante. În fiecare zi apar noi fronturi pe care lupta continuă.

Al doilea principiu este că Pavel a recunoscut că acea cauză pe care a urmărit-o era nobilă, vrednică de urmat. El a avut un simț deosebit al dedicării față de cauza divină în care era angajat – el lupta lupta cea

bună. *Kalos (bună)* se referă la ceea ce este bun în mod intrinsec, bun în sine, fără vreun calificativ. Era, de asemenea folosit, și cu privire la ceea ce este în mod inerent și autentic frumos și cu privire la lucrurile care se conformează pe deplin naturii și scopului lor fundamental. În alt loc în Noul Testament, termenul este folosit cu privire la multe astfel de lucruri. În Matei este folosit referitor la roada bună (3:10), la pomul bun (12:33), la pământ bun (13:8) și la peștele bun (13:48). Pavel îl folosește referindu-se la legea lui Dumnezeu (Romani 7:16) și la toate fapăturile Sale (1 Timotei 4:4).

Apostolul era extrem de nedumerit din pricina faptului că mulți credincioși “[*umbrau*] după foloasele lor, și nu după ale lui Isus Hristos” (Filipeni 2:21). Contrar acestui fapt, el și-a considerat propriile sale realizări religioase impresionante a fi niște fleacuri (Filipeni 3:4-7) și, de fapt, le-a socotit pe toate a fi “ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să câștig pe Hristos” (v. 8). Pentru Pavel nimic nu conta mai mult decât cauza lui Hristos.

O mare împlinire a apostolului a fost să spună că Timotei “este prins ca și mine la lucrul Domnului” (1 Corinteni 16:10). În ciuda limitelor sale, acest co-lucrător mai tânăr mergea pe urmele pașilor apostolului, slujind cu dedicare și lepădare de sine, dându-se pentru cauza lui Hristos, proclamând cu credincioșie cuvântul divin al “împăcării” (2 Corinteni 5:19).

Creștinii nu sunt mântuiți doar, în principal, pentru ei înșiși. Noi suntem mai întâi de toate mântuiți pentru slava lui Dumnezeu și pentru a împlini sfânta Sa chemare de a fi martori ai Săi înaintea unei lumi nemântuite (Matei 28:19-20; 2 Timotei 1:9; Evrei 3:1). Această chemare, cea mai nobilă dintre chemări pentru cea mai nobilă cauză, ar trebui să inspire fiecare credincios să caute “mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui” (Matei 6:33). Ea ar trebui să ne motiveze să ne supunem fiecare dar și fiecare talent, fiecare oră și fiecare oportunitate, fiecare resursă și toată energia noastră unei slujiri pe durata întregii vieți după voia și cu puterea Domnului nostru.

Al treilea principiu expus de Pavel constă în recunoașterea nevoii de a evita rătăcirile fără rost, de a avea auto-disciplinarea de a rămâne pe cursa ce i-a fost dată în mod divin până la terminare. De la nașterea spirituală până în momentul când Dumnezeu ne cheamă în divina Sa prezență, aceea este divina noastră misiune.

³⁵ Nota trad.: *Comentariul Noului Testament: prezentarea epistolelor pastorale*

Se spune că Ted Williams, renumitul jucător de baseball, avea o asemenea putere de concentrare încât, atunci când se afla în poziția de lovire a mingii cu bâta de baseball, atenția sa nu putea fi distrasă nici măcar de petardele ce-i erau aruncate la picioare. El nu permitea ca ceva să interfereze cu deosebita sa concentrare din acel moment. Este gradul auto-disciplinei pentru care fiecare copil al lui Dumnezeu ar trebui să tânjească în slujirea față de Domnul. Autorul Proverbelor îndeamnă cu înțelepciune: “Ochii tăi să privească drept, și pleoapele tale să caute drept înaintea ta. Cărarea pe care mergi să fie netedă, și toate căile tale să fie hotărâte: nu te abate nici la dreapta nici la stânga, și ferește-te de rău” (Proverbe 4:25-27).

Cursa vine din grecescul *dromos*, care literal se referă la **alergare**, la o întrecere, iar în sens metaforic termenul era folosit cu privire la realizarea unei cariere, ocupații sau serviciu militar în timpul vieții. În timpul primei sale predici în sinagoga din Antiohia Pisidiei, Pavel a vorbit despre Ioan Botezătorul, spunând: “Și Ioan, când era la sfârșitul însărcinării [*dromos*] lui, zicea: ‘Cine credeți că sunt eu? Nu sunt Acela; ci iată că după mine vine Unul, căruia eu nu sunt vrednic să-i dezleg încălțăminte la picioare.’” (Fapte 13:25). Folosind același cuvânt pentru a descrie propria sa chemare, după câțiva ani, apostolul i-a asigurat pe prezbiterii din Efes: “Dar eu nu țin numaidecât la viața mea, ca și cum mi-ar fi scumpă, ci vreau numai să-mi sfârșesc cu bucurie calea [*dromos*] și slujba pe care am primit-o de la Domnul Isus, ca să vestesc Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Fapte 20:24).

Autorul cărții Evrei avertizează cu privire la două piedici majore, care amenință în mod constant să-i abată pe credincioși de la alergarea pe care le-a dat-o Dumnezeu. “Și noi, deci, fiindcă suntem înconjurați cu un nor așa de mare de martori,” – spune el – “să dăm la o parte orice *povară* [NASB], și *păcatul* care ne înfășoară așa de lesne, și să alergăm cu stăruință în alergarea care ne stă înaintea” (Evrei 12:1).

Deoarece scriitorul diferențiază *poverile* de *păcat*, ele în mod evident nu sunt *același* lucru. O *povară* nu este rea în sine; în mod normal, ea poate fi nevătămătoare sau chiar folositoare. Pericolul și răul vine când astfel de lucruri (*poverile*) împiedică slujirea noastră față de Hristos. Ele ne apasă în jos când alergăm, ne distrag atenția când ar trebui să ne concentrăm, ne mută punctul de focalizare de la lucrarea Domnului la altceva, și tot ele ne seacă energia care ar trebui să fie dedicată în totalitate Lui. Orice lucru inutil căruia îi permitem să intre în viața noastră devine o *povară* spirituală. Pavel a numit astfel de lucruri

“lemn, fân, [și] trestie” (1 Corinteni 3:12). Ele nu sunt rele, însă au o valoare foarte mică.

A doua piedică menționată în Evrei 12:1 este mult mai evidentă și mult mai rea. Păcatul nu doar că ne abate de la lucrarea Domnului, însă adesea ne răpește înaintarea pe calea Sa pe care deja am câștigat-o. Dacă păcatul este deosebit de serios, se poate ca Însuși Domnul să ne scoată din cursă, deoarece mărturia și eficiența noastră au fost destabilizate (1 Corinteni 11:30; 1 Ioan 5:16). Marele apostol era foarte conștient de acest pericol ce-i putea amenința lucrarea. Lui nu-i era teamă de lucruri ca “lanțuri și necazuri”, atâta timp cât el putea să-și “[sfârșească] cu bucurie calea și slujba pe care [a] primit-o de la Domnul Isus, ca să [vestească] Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Fapte 20:23-24). Însă grija lui consta în faptul că putea cumva să facă ceva sau să nu reușească să facă ceva pentru care Domnul să-l găsească nevrednic de chemarea sa. “Eu, deci, alerg, dar nu ca și cum n-aș ști încotro alerg” – spune el – “mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care lovește în vânt. Ci mă port aspru cu trupul meu, și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat” (1 Corinteni 9:26-27).

Autorul cărții Evrei continuă să ne indice singura protecție împotriva poverilor și păcatului, și anume, așintirea ochilor noștri “la Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre, adică la Isus, care, pentru bucuria care-I era pusă înainte, a suferit crucea, a disprețuit rușinea, și șade la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu” (12:2).

Chiar și după ce Isus a testat dragostea lui Petru și i-a avertizat cu privire la viitoarele sale suferințe pentru Evanghelie, ucenicul încă nu avea ochii Săi așintiți asupra Stăpânului. În schimb, el era curios cu privire la Ioan, spunând: “Doamne, dar cu acesta ce va fi?” Isus i-a răspuns: “Dacă vreau ca el să rămână până când voi veni Eu, ce-ți pasă fie? Tu vino după Mine!” (Ioan 21:22). Cu alte cuvinte, dacă Domnul i-ar fi permis lui Ioan să trăiască până la A Doua Venire, aceea nu era grija lui Petru. Grija lui Petru trebuia să fi fost cu privire la credințioșia sa.

Cunoscutul poem al lui Rudyard Kipling “*If*” – “*Dacă*” nu este creștin, însă el deține esența vieții mature, viața care ține toate lucrurile în perspectiva și în ordinea corectă a priorităților.

Dacă te poți menține pe linia de plutire
când toți ceilalți din jurul tău

Se pierd, și pentru aceasta te învinuiesc pe tine;

Dacă poți avea încredere în tine însuși
când toți oamenii se îndoiesc de tine,
Dar poți ține cont și de îndoiala lor;
Dacă poți aștepta fără a obosi în așteptarea ta
Sau fiind mințit, te îndepărtezi de orice minciună,
Sau fiind urât, nu dai frâu liber urii,
Și totuși, nu te înalți și nici nu vorbești prea înțelept;

Dacă poți visa – și nu faci din vise stăpânul tău;
Dacă poți gândi – și nu faci din gânduri țelul tău;
Dacă poți întâlni Triumful și Dezastrul
Și îi poți trata pe cei doi impostori exact la fel;
Dacă poți suporta să auzi adevărul pe care tocmai l-ai rostit
Denaturat de ticăloși
Pentru-a-ntinde-o cursă pentru proști,
Sau dacă poți privi lucrurile
cărora ți-ai dăruit viața, fiind distruse,
Și te apleci, reconstruindu-le cu unelte uzate;...

Dacă poți vorbi cu mulțimea și-ți poți păstra virtutea,
Sau dacă poți umbla alături de regi,
fără a-ți pierde bunul simț;
Dacă nici dușmanii și nici prietenii iubitori nu te pot răni;
Dacă toți oamenii contează pe tine,
însă nici unul prea mult;
Dacă poți umple necruțătorul minut
Cu valoarea a 60 de secunde de alergare pe distanță –
Al tău este Pământul și tot ceea ce e pe el,
Ba mai mult, vei fi un Bărbat, fiule!

Un al patrulea principiu fundamental al vieții lui Pavel era recunoașterea nevoii de a răscumpăra timpul. Noi avem doar timpul alocat de Dumnezeu și nici unul din noi nu știe când se va termina acest timp. Fiecare viață creștină decurge după planul Său divin și conform timpului Său divin. Noi nu știm pentru cât timp va ține El deschisă ușa unei oportunități sau a timpului nostru de slujire. "Luați seama, deci, să umblați cu băgare de seamă," – sfătuiește Pavel – "nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. Răscumpărați vremea, căci zilele sunt rele" (Efeseni 5:16). Dumnezeu ne dă multe lucruri fără limită –

dragostea Sa, harul Său și multe altele, însă timpul dăruit de El este strict măsurat.

În 490 î.H. atenienii au câștigat o luptă crucială și decisivă împotriva armatelor Regelui Darius I al Persiei pe o câmpie lângă micul sat grecesc de pe coastă, numit Maraton. Unul dintre soldații greci a alergat fără oprire de pe câmpul de luptă până la Atena pentru a duce vestea victoriei. Însă el a depus un efort atât de mare alergând, încât a căzut mort la picioarele celor cărora le-a adus mesajul. Cursele de maraton care sunt atât de renumite în ziua de azi poartă numele acelei bătălii. Ele sunt de asemenea un tribut adus aceluși soldat, lungimea cursei fiind bazată pe distanța aproximativă (peste 26 mile ~ 42 km) pe care el a alergat-o cu ultimele sale eforturi pentru țara sa. El și-a isprăvit alergarea și nu există un mod mai nobil în care ar putea muri un om.

Al cincilea principiu fundamental al vieții lui Pavel și al lucrării sale a fost recunoașterea sfintei sale încrederi în ceea ce privește Cuvântul lui Dumnezeu, elementul care controla tot ceea ce el spunea și făcea. Noi toți ar trebui să ne dorim a fi în stare să spunem cu credințioșia și sinceritatea apostolului că am păzit credința.

Am păzit vine din *tērō*, care are diferitele înțelesuri de veghere asupra cuiva, a ține seama de sau a păstra. Isus a folosit verbul de trei ori în rugăciunea Sa de mare preot. El a cerut cu iubire Tatălui Său: "*păzește*, în Numele Tău, pe aceia [oamenii Săi] pe care Mi i-ai dat, pentru ca ei să fie una, cum suntem și noi", amintind că atunci când "eram cu ei în lume, îi *păzeam* Eu în Numele Tău. Eu am păzit pe aceia pe care Mi i-ai dat; și nici unul din ei n-a pierit." Apoi, El a cerut ca Tatăl să-i "*păzească* de cel rău" (Ioan 17:11– 12, 15; 1 Ioan 5:18). Iuda vorbește despre credințioși ca fiind cei "chemați care sunt iubiți în Dumnezeu Tatăl și *păstrați* pentru Isus Hristos" (Iuda 1:1, evidențierea adăugată).

Din perspectiva noastră, păstrarea (păzirea) **credinței** implică a căuta să "[*păstrăm*] unirea Duhului, prin legătura păcii" (Efeseni 4:3; evidențierea adăugată) și *păstrarea* noastră pentru a fi "fără păcat" (1 Timotei 5:22 – 'curați'). Folosind un alt verb, însă dând același îndemn, Pavel i-a cerut lui Timotei să păzească Cuvântul lui Dumnezeu, care i-a fost încredințat (1 Timotei 6:20; 2 Timotei 1:14). Indiferent de obstacole sau de prețul ce trebuie plătit, noi trebuie să păstrăm și să proclamăm inestimabila comoară a Cuvântului.

Prima cerință pentru păstrarea acelei comori este de a recunoaște că este o comoară. O frumoasă și înduioșătoare istorisire relata despre o

tână ră fată de naționalitate franceză care se născuse oarbă. După ce a învățat să citească prin atingere, o prietenă i-a dat o copie Braille a Evangheliei după Marcu. Ea a citit din ea atât de mult încât degetele ei se întăriseră și deveniseră insensibile. Într-un efort de a-și recăștiga simțul, ea și-a tăiat pielea de pe vârful degetelor. În mod tragic, pielea ei înăspriată a fost acum înlocuită de cicatrice permanente și mai insensibile. Suspiniând, ea a dat cărții o sărutare de rămas bun, spunând: "Adio, adio, dulce cuvânt al Tatălui meu ceresc." Făcând astfel, ea a descoperit că buzele ei erau chiar mai sensibile decât i-au fost degetele și de atunci și-a petrecut restul vieții citind marea ei comoară cu buzele ei. Ce bine ar fi dacă fiecare creștin ar fi avut o astfel de râvnă pentru Cuvântul lui Dumnezeu!

În 1904, William Borden, un membru al familiei de lăptari Borden, a terminat liceul în Chicago și a primit cadou de absolvire o croazieră în jurul lumii. În special când a călătorit prin Orientul Apropiat și prin Orientul Îndepărtat, a devenit deosebit de împovărat pentru cei pierduți. După ce s-a întors acasă, el și-a petrecut 7 ani la Princeton University, primii 4 în practică și ultimii 3 în seminar. În timp ce era în școală, a scris aceste cuvinte pe ultima pagină a Bibliei sale: "Fără rezerve." Deși familia sa a dorit ca el să preia afacerea, care era profitabilă, el a insistat pe prioritatea chemării lui Dumnezeu pentru el de a merge în câmpul misiunii. După ce a lăsat de-o parte averea sa, el a adăugat "Fără retragere" după "Fără rezerve." În drumul său spre China pentru a mărturisi locuitorilor de acolo, el s-a îmbolnăvit de meningită cerebrală în Egipt și a murit în mai puțin de o lună. După moartea sa, cineva uitându-se prin Biblia sa a descoperit aceste ultime cuvinte: "Fără regret." El a știut că Domnul nu cere succes, ci doar credințioși.

Noi ar trebui să fim în mod constant conștienți că viețile noastre sunt o luptă spirituală, deoarece aceasta este ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu ne învață în repetate rânduri. Noi știm că suntem angajați în cea mai nobilă dintre cauze, deoarece așa o definește Cuvântul. Noi trebuie să slujim, fiind disciplinați, deoarece Cuvântul Său cere acest lucru. Noi știm că timpul nostru este prețios și limitat și știm că chemarea noastră este o încredințare sfântă, deoarece aceasta este ceea ce Cuvântul declară a fi adevărat.

VIITORUL: CUNUNA, CU CARE EL VA FI RĂSPĂLĂTIT

„De-acum mă așteaptă cununa neprihănirii pe care mi-o va da, în 'ziua aceea' Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui.” (4:8)

Loipos, tradus în viitor, se referă în general la ceea ce rămâne, și anume ceea ce a rămas să vină. Ceea ce încă a rămas pentru Pavel, după ce trecutul și prezentul s-au isprăvit, avea să fie în mod cert cea mai glorioasă parte a vieții sale în Hristos.

Pavel a avut încredințarea, inspirată de Duhul, că în viitor [1] aștepta] cununa neprihănirii. După ce a luptat lupta cea bună, după ce a isprăvit alergarea și a păzit credința, lui avea să i se dea răsplata victoriei.

Așezată are sensul de a fi păstrată în siguranță și bine păzită. O anumită parte a comorii lor cerești este adunată în timpul vieții de credințioși. "Strângeți-vă comori în cer," – a spus Isus – "unde nu le mănâncă moliiile și rugina și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură" (Matei 6:20). În prima sa epistolă către Timotei, Pavel îl sfătuiește să-i învețe pe oamenii din adunarea sa "să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții, așa ca să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoară o buna temelie ca să apuce adevărata viață" (1 Timotei 6:18-19).

Deși el nu-L întâlnise pe Isus în timpul lucrării Sale pe pământ, Pavel auzise, fără îndoială, de promisiunea Domnului: "Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri" (Matei 5:11-12). Hristos a spus că Tatăl Său va răsplăti pe cei care dau, care se roagă și care postesc în ascuns – adică, mai degrabă în mod sincer decât pentru a fi văzuți și laudați de oameni (Matei 6:4, 6,18). Hristos, de fapt, se va alătura Tatălui Său pentru împărțirea acelor răsplăți: "Căci Fiul omului va veni în slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui" (Matei 16:27). Promisiunea lui Isus nu era o revelație nouă, ci un citat din Psalmul 62:12 – "A Ta, Doamne, este și bunătatea, căci Tu răsplătești fiecăruia după faptele lui." Autorul cărții Evrei ne spune că "cine se apropie de Dumnezeu, trebuie [nu doar] să

creadă că El este, [ci, de asemenea, trebuie să creadă că El] răsplătește pe cei ce-L caută” (Evrei 11:6).

Nici un scriitor al Scripturii nu a proclamat mai cu putere adevărul că mântuirea este în totalitate prin harul lui Dumnezeu ce lucrează prin credința noastră, decât a făcut-o apostolul Pavel. Ba mai mult, nici un alt scriitor al Scripturii nu a anticipat cu o mai mare bucurie răsplata pe care el într-o zi avea să o primească din mâna Domnului care l-a mântuit și l-a sprijinit prin har. El a continuat să “alerge spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Isus” (Filipeni 3:14).

Această răsplată va fi bazată mai mult pe motivațiile noastre decât pe realizări. Autorul Proverbelor întreabă retoric: “Crezi că nu vede Cel ce cântărește inimile și Cel ce veghează asupra sufletului tău? Și nu va răsplăti El fiecăruia după faptele lui?” (Proverbe 24:12). Faptele bune motivate de egoism pot fi de mare ajutor altor oameni și pot fi folosite de Dumnezeu pentru slava Sa, însă ele nu vor aduce nici o răsplată celui ce le face.

Pe de altă parte, lucrarea bună pornită dintr-o intenție sinceră, însă neterminată fără vina celui care o face va aduce o sinceră răsplată celui care o face, deoarece Dumnezeu își îndreaptă atenția spre inima omului. William Borden nu a realizat aproape nimic din lucrarea pe care intenționa să o facă, fiind oprit de moarte chiar înainte ca el să fi ajuns în câmpul său de slujire. Însă declarația sa finală “Fără regrete” a fost bine fondată în siguranța că el a căutat cu adevărat și a ascultat cu credințioșie voia Domnului.

Pavel nu a avut regrete; el nu a pretins perfecțiunea. “Căci n-am nimic împotriva mea;” – a spus el – “totuși nu pentru aceasta sunt socotit neprihănit” (1 Corinteni 4:4). Cu toate acestea, el a avut o absolută încredere că Dumnezeu a pregătit pentru el **cununa neprihănirii**.

Cununa vine din grecescul *stephanos*, care are înțelesul literal de înconjurare și era folosit privitor la coroană împletite sau ghirlande care erau puse pe capetele demnitarilor, soldaților învingători și a concurenților sportivi câștigători ca un semn de mare cinste. O *stephanos* de spini au pus soldații lui Pilat pe capul lui Isus când își băteau joc de El și-l ziceau “Regele Iudeilor” (Matei 29).

Stephanos era folosit cel mai frecvent pentru cununile împletite care se puneau pe capul atleților învingători, așa cum se pun astăzi medaliile la gâtul campionilor Olimpici. Era singurul premiu (2 Timotei 2:5) pe care-l primeau atleții din vechime, însă era prețuit ca o

mare comoară. Totuși, ei aleargă “ca să capete o cunună [*stephanos*], care se poate vesteji” – a spus Pavel – “noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji” (1 Corinteni 9:25).

A **neprihănirii** traduce substantivul grecesc *dikaio sunē*, care aici este un genitiv. Din punct de vedere lingvistic, termenul poate fi atât genitivul originii, însemnând că **neprihănirea** este sursa cununii, cât și genitivul aplicării, caz în care **neprihănirea** descrie natura cununii. Așa cum s-a observat mai sus, răsplata cerească a unui credincios este bazată într-o anumită măsură pe credințioșia sa, făcând posibil un genitiv al originii. Însă în acest context pare a fi mai potrivit a lua **neprihănirea** ca fiind o aplicație, ce descrie cununa. Este cununa eternei neprihăniri – exact neprihănirea Răscumpăratorului dată în deplină perfecțiune credinciosului glorificat.

Anumite răsplăți pe care credincioșii le vor primi sau nu vor fi individuale, bazate pe propria lor credințioșie. Rezumând adevărurile pildei talanților, Isus a spus: “Pentru că celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; dar de la cel ce n-are, se va lua și ce are!” (Matei 25:29). Pavel ne învață că noi “toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut când trăia în trup” (2 Corinteni 5:10). În epistola sa anterioară către credincioșii din Corint, el a explicat că “lucrarea fiecăruia va fi dată pe față: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. Și focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelie aceea, rămâne în picioare, el va primi o răsplată. Dacă lucrarea lui va fi arsă, își va pierde răsplata. Cât despre el, va fi mântuit, dar ca prin foc.” (1 Corinteni 3:13-15).

Însă Pavel vorbește aici despre **cununa neprihănirii** cu care *fiecare* credincios va fi încununat. Iacov vorbește despre ea ca fiind “cununa vieții” (Iacov 1:12), iar Petru o numește “cununa, care nu se poate vesteji, a slavei” (1 Petru 5:4). În pilda gospodarului care a angajat oameni la ore diferite din zi și le-a dat tuturor aceeași plată (Matei 20:1-16), Isus explică faptul că fiecare credincios va căpăta în mod egal cu ceilalți viața veșnică și eterna neprihănire.

El ne asigură, de asemenea, că este “Ferice de cei flămânzi și însetați după neprihănire, căci ei vor fi săturați!” (Matei 5:6). Satisfacția noastră va veni exact din ceea ce căutăm noi, **neprihănirea** în sine fiind răsplata celor care o caută. Ea este “nădejdea neprihănirii” pentru care credincioșii așteaptă cu nerăbdare “prin Duhul ... prin credință”

(Galateni 5:5) când noi așteptăm “ceruri noi și un pământ nou, în care va locui neprihănirea” (2 Petru 3:13). “Căci Împărăția lui Dumnezeu ... *este* ... neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14:17). Neprihănirea este cea care, prin providența plină de har a Domnului, într-o zi va fi recolta noastră (2 Corinteni 9:10) și îmbrăcăminte noastră (Apocalipsa 19:8). Nu ar putea fi altfel, deoarece noi “știm că atunci când Se va arăta El, vom fi ca El” (1 Ioan 3:2).

Când am crezut în Hristos ca Domnul și Mântuitorul nostru, El ne-a dăruit neprihănirea Sa (Romani 4:6, 11); iar când noi ne trăim viețile în Hristos, Duhul Său cel Sfânt lucrează neprihănirea practică în noi și prin noi (Romani 6:13, 19; 8:4; Efeseni 5:9; 1 Petru 2:24). Totuși, din pricina păcatului, care atârnă de noi ca o haină veche și murdară, noi trebuie să luptăm împotriva răutății. Doar la sfârșitul acelei bătălii neprihănirea Sa va fi deplină în noi, când noi primim însăși **cutuna neprihănirii** din mâinile Domnului. Este cutuna învingătorului, spune Pavel, **pe care Domnul, Judecătorul cel drept, ... o va da în “ziua aceea”**.

Pavel s-a referit la **ziua aceea** de două ori în această epistolă. El a spus: “Și din pricina aceasta sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e rușine, căci știu în cine am crezut. Și sunt încredințat că El are putere să păzească ce l-am încredințat până în ziua aceea” (1:12). Câteva versete mai jos el s-a rugat ca iubitul său prieten Onisifor să “capete îndurare de la Domnul ‘în ziua aceea’” (v. 18).

Bineînțeles că el vorbește despre **ziua** întoarcerii lui Hristos, în special **ziua** învierii și răpirii, când “însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer, și întâi vor învia cei morți în Hristos. Apoi, noi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu Domnul” (1 Tesaloniceni 4:16-17). În acea zi glorioasă, “toți vom fi schimbați, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiță. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii, și noi vom fi schimbați. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: ‘Moartea a fost înghițită de biruință.’” (1 Corinteni 15:51-54).

Apostolul a îndemnat biserica din Filipi: “Faceți toate lucrurile fără cârtiri și fără șovăieli, ca să fiți fără prihană și curați, copii ai lui

Dumnezeu, fără vină, în mijlocul unui neam ticălos și stricat, în care străluciiți ca niște lumini în lume, ținând sus Cuvântul vieții; așa ca, *în ziua lui Hristos*, să mă pot lăuda că n-am alergat, nici nu m-am ostenit în zadar” (Filipeni 2:14-16).

Glorioasa perspectivă a primirii cununii neprihănirii lui Dumnezeu nu aparține doar lui Pavel, ci, de asemenea, **tuturor celor ce vor fi iubii venirea Lui**. Din nou apostolul folosește timpul gramatical perfect (**vor fi iubii**), indicând realizarea unui lucru în trecut a cărui efecte sunt încă în desfășurare în prezent.

“Dragostea este de la Dumnezeu” – spune Ioan – “și oricine iubește, este născut din Dumnezeu, și cunoaște pe Dumnezeu” (1 Ioan 4:7). În schimb, continuă el să explice: “Cine nu iubește, n-a cunoscut pe Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este dragoste” (v. 8). Dragostea lui Dumnezeu este absolut esențială, astfel încât “Dacă nu iubește cineva pe Domnul nostru Isus Hristos,” – spune Pavel – “să fie anatema!” (1 Corinteni 16:22).

Cu alte cuvinte, o persoană care nu-L iubește pe Dumnezeu nu poate avea nici o pretenție de la Dumnezeu nici pentru mântuire, nici pentru răsplătă. Fiecare credincios adevărat va iubi pe Dumnezeu și lucrurile lui Dumnezeu, deoarece dragostea este semnul suprem și necesar al mântuirii. Când oamenii devin creștini, ei ajung să-l iubească pe Dumnezeu. Credinciosului născut din nou îi este dată o nouă inimă, o nouă voință și o nouă atitudine spirituală, toate acestea fiind exprimate în dragoste, deoarece “dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Duhul Sfânt, care ne-a fost dat” (Romani 5:5) și, în acest sens, nu există excepții.

În mod similar, toți credincioșii vor iubi **venirea Lui [Hristos]**, deoarece ei așteaptă să ajungă în prezența Sa divină, unde vor trăi și vor sluji pentru toată veșnicia. Deoarece “cetățenia noastră [adevărată] este în ceruri, ... așteptăm [pe Mântuitorul], pe Domnul Isus Hristos” (Filipeni 3:20).

Pavel nu vorbea din mândrie, ci la fel ca oricare alt sfânt care a trăit vreodată, el a știut că fiecare lucru bun pe care l-a avut și pe care l-a făcut a venit prin harul lui Dumnezeu. “Iată la ce lucrez eu,” – a explicat el bisericii din Colose – “și mă lupt după lucrarea puterii Lui, care lucrează cu tărie în mine” (Coloseni 1:29). El nu se lăuda, ci recunoștea că prin harul și puterea lui Dumnezeu, lucrând prin credințioșia pe care o cere Domnul, viața sa se apropia de un sfârșit victorios. Pe baza

promisiunii Domnului, el se aștepta ca în curând să audă: “Bine, rob bun și credincios” (Matei 25:21).

CAPITOLUL 12

Prieteni și Dușmani

“Caută de vino curând la mine. Căci Dima, din dragoste pentru lumea de acum m-a părăsit, și a plecat la Tesalonic. Crescens s-a dus în Galatia, Tit în Dalmatia. Numai Luca este cu mine. Ia pe Marcu, și adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă. Pe Tihic l-am trimis la Efes. Când vei veni, adu-mi mantaua pe care am lăsat-o în Troa la Carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele. Alexandru, căldărarul, mi-a făcut mult rău. Domnul îi va răsplăti după faptele lui. Păzește-te și tu de el, pentru că este cu totul împotriva cuvintelor noastre. La întâiul meu răspuns de apărare, nimeni n-a fost cu mine, ci toți m-au părăsit. Să nu li se fină în socoteală lucrul acesta! Însă Domnul a stat lângă mine, și m-a întărit, pentru ca propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s-o audă toate Neamurile. Și am fost izbăvit din gura leului. Domnul mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mântui, ca să intru în Împărăția Lui cerească. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin. Spune sănătate Priscilei și lui Acuila, și casei lui Onisifor. Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet. Caută de vino înainte de iarnă. Eubul și Pudens, Linus, Claudia și toți frații îți trimit sănătate. Domnul Isus Hristos să fie cu duhul tău! Harul să fie cu voi! Amin.” (4:9-22)

O afacere, un guvern sau o mare organizație nu poate funcționa corect sau nu poate supraviețui fără lucru în echipă. Furnizori, clienți, angajați, acționari și mulți alții sunt implicați în mod necesar. Nu este o ilustrare mai bună a acestui principiu decât trupul uman cu mădularele sale deosebit de variate și complicate. Pavel a folosit această imagine în prima sa epistolă către biserica din Corint, care era imatură și lipsită de

unitate, pentru a-i învăța cum trebuie să fie unitatea și armonia din trupul lui Hristos (1 Corinteni 12:14-27).

De aceea, nu este surprinzător faptul că ultima parte din ultima epistolă a lui Pavel se concentrează asupra altor oameni, mulți prieteni și câțiva dușmani, care au influențat lucrarea sa într-un fel sau altul. Marele apostol știa că ei sunt implicați în tot ceea ce făcea el și în aceste versete din încheiere el îi recunoaște pe ai săi și își amintește de rețeaua sa de oameni. De altfel, el singur nici nu ar fi putut lucra cu eficiență. El era pe deplin conștient de chemarea sa distinctă și de autoritatea sa ca și un apostol al Domnului Isus Hristos (vezi, de exemplu, Romani 1:1; 1 Corinteni 1:1; 1 Timotei 1:1; 2 Timotei 1:1). Însă el nu a intenționat să lucreze singur pentru Domnul, independent de alți credincioși sau să încerce să satisfacă orice nevoie și să realizeze singur fiecare lucrare. El a avut echipe de lucrători, slujitori, predicatori și învățători în care el și-a pus încrederea pentru lucrarea reciprocă. Majoritatea dintre ei erau co-lucrători credincioși, „ostași [bărbați și femei] a căror inimă o mișcase Dumnezeu” (1 Samuel 10:26).

Unii dintre ei erau vechi prieteni, alții noi, unii erau statornici în slujirea lor, alții nu, unii erau întotdeauna gata să se ofere voluntar, iar alții nu erau niciodată de găsit, unii erau gata să facă orice sacrificiu pentru Domnul, iar alții nu erau pregătiți să facă asta. Unii dintre ei erau chiar necredincioși, unii fiind din biserică, iar alții din afara ei. Însă ei toți făceau parte din viața lui Pavel și toți au avut un rol în lucrarea sa.

Când înaintea sa era securea călăului, mulți dintre acești oameni erau în mintea sa. Dându-i mantaua lucrării sale lui Timotei, el l-a pus pe tânărul pastor la curent cu starea spirituală, activitățile de ultimă oră și locurile în care se găseau anumiți bărbați și femei. El a sperat că unii dintre ei, inclusiv Timotei, aveau să-l viziteze înainte să moară. Pe alții doar i-a salutat sau a transmis mai departe salutări de la ei. Unii sunt menționați cu numele, alții fără. Pe unii dintre ei, el îi trimitea sau deja îi trimisese în locuri strategice pentru a întări adunările care se clătinau. Pe alții i-a menționat din pricina răului deosebit pe care i l-au făcut lui și cauzei lui Hristos.

Pavel nu a scris această secțiune ca și un adaos la cele spuse anterior; ea nu a fost o adăugare suplimentară, ci a fost vitală pentru mesajul inspirat de Duhul. Domnul a dorit ca restul bisericii Sale să știe despre acești oameni din viața lui Pavel și să învețe din credințioșia sau din eșecul lor.

TIMOTEI, FIUL CREDINCIOS

„Caută de vino curând la mine.” (4:9)

La începutul primei sale epistole către Timotei, apostolul i s-a adresat numindu-l “adevăratul meu copil în credință” (1:2), iar în a doua epistolă “copilul meu prea iubit” (1:2). El nu a mai avut un alt prieten aici pe pământ care să-i fi fost atât de drag.

De fapt, el nici nu avuse un tovarăș de lucru care să fi fost mai de încredere. El spune bisericii din Corint: “De aceea vă rog să călcați pe urmele mele. Pentru aceasta v-am trimis pe Timotei, care este copilul meu prea iubit și credincios în Domnul. El vă va aduce aminte de felul meu de purtare în Hristos și de felul cum învăț eu pe oameni pretutindeni în toate bisericile” (1 Corinteni 4:16-17). În același duh de încredere, apostolul a spus bisericii din Filipi: “Nădăjduiesc, în Domnul Isus, să vă trimit în curând pe Timotei, ca să fiu și eu cu inimă bună când o să am știri despre voi. Căci n-am pe nimeni, care să-mi împărtășească simțirile ca el, și să se îngrijească într-adevăr de starea voastră” (Filipeni 2:19-20). Timotei nu doar că a urmat doctrina lui Pavel, dar, de asemenea, și exemplul său.

Dragostea era reciprocă. La începutul celei de-a doua epistole, apostolul spune lui Timotei: “Mulțumesc lui Dumnezeu, căruia îi slujesc cu un cuget curat, din moși strămoși, că neîntrerupt te pomenesc în rugăciunile mele, zi și noapte. Căci mi-aduc aminte de lacrimile tale, și doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie” (2 Timotei 1:3-4).

Deși credinciosul și preaiubitul Luca era cu Pavel în Roma în acea vreme, apostolul a tânjit să-l vadă pe Timotei cu dorința unui tată, în special pentru că el a știut că posibilitatea de a-l vedea din nou în această viață avea curând să dispară. Era, de aceea, absolut necesar ca Timotei să **depună tot efortul pentru a veni curând la Pavel** [NASB].

Mulți lideri creștini au avut un mentor spiritual, cineva care să fi avut o deosebită grijă în a-i învăța Cuvântul și în a le fi un bun exemplu. Pentru Timotei, bineînțeles, acea persoană era Pavel. Ca și el, astfel de mentori, fără îndoială, nu au o mai mare satisfacție decât să vadă că cineva, care se află în grija lor, ajunge să fie un slujitor eficient al lui Hristos.

Autorul cărții Evrei a spus ascultătorilor săi: “știți că fratelui Timotei i s-a dat drumul” (Evrei 13:23). Acest tânăr lucrător a mers pe

urmele pașilor lui Pavel, până acolo că a fost chiar întemnițat, pentru că a proclamat cu îndrăzneală Evanghelia și a refuzat să o compromită.

DIMA, DEZERTORUL NECREDINCIOS

“Căci Dima, din dragoste pentru lumea de acum m-a părăsit, și a plecat la Tesalonic” (4:10a)

Pavel trece de la cel mai devotat la cel mai puțin devotat. Este posibil ca **Dima** să fi fost în vreun fel de mare folos pentru Pavel și pentru lucrarea din Roma și că apostolul a dorit ca Timotei să vină curând pentru a prelua lucrarea pe care **Dima** a abandonat-o.

Dima este primul menționat de Pavel în epistola către Coloseni, care a fost scrisă la scurt timp după 1 Timotei și aproximativ cu 5 ani înainte de 2 Timotei, în timpul primei întemnițări a lui Pavel la Roma. În acea vreme, **Dima**, împreună cu Luca și Epafras, era unul dintre cei mai apropiați asociați ai apostolului (Coloseni 4:12-14). În cartea Filimon, scrisă cam în aceeași perioadă de timp și din același loc, Pavel a trimis salutări în numele lui **Dima**, unul dintre “tovarășii ... de lucru” (Filimon 24). Noi putem fi siguri că Pavel a investit mult timp și efort în atenta învățare, consiliere și încurajare a lui **Dima** și s-a așteptat ca el să ajute la desfășurarea lucrării.

În acea vreme orice prieten al lui Pavel, în special un co-lucrător, risca să împartă cu el persecutarea și întemnițarea. Când riscul creștea, statornicia lui **Dima** descreștea, deoarece el a iubit lumea de acum mai mult decât a iubit pe Domnul, pe oamenii Domnului sau lucrarea Domnului. Se poate ca el să nu fi fost un credincios adevărat. “Dacă iubește cineva lumea,” – spune Isus – “dragostea Tatălui nu este în El” (1 Ioan 2:15). Se poate ca inima lui **Dima** să fi fost un loc stâncos, acoperit de suficient pământ cât să accepte superficial sămânța Evangheliei, însă insuficient pentru a aduce deplina mântuire. Când fierbințeala unui “necaz sau [a unei prigoniri]” a lumii a devenit prea violentă, el s-a uscat și a căzut (Matei 13:5-6, 20-21). Sau poate că inima sa era plină de spini; iar când “îngrijorările veacului acestuia și înșelăciunea bogățiilor [a înecat] acest Cuvânt, ... [a ajuns] neroditor” (Matei 13:7, 22). Reacția sa față de pierderile pe care le-a întâmpinat în viața fizică s-au extins mai apoi asupra deteriorării vieții sale spirituale.

În orice caz, l

așitatea sa a fost mai mare decât loialitatea sa, astfel încât l-a părăsit pe Pavel. **Părăsit** vine din *enkataleipo*, un verb puternic care înseamnă a abandona complet și a lăsa pe cineva neajutorat într-o situație teribilă. Poate că sacrificarea confortului propriu, inclusiv probabila pierdere a propriei sale libertăți, a devenit un preț prea mare pentru **Dima**. El era un ucenic de vremuri-bune, care nu s-a gândit niciodată la prețul credințioșiei autentice față de Hristos. Se poate ca el să fi fost captivat din punct de vedere emoțional de ideea unei cauze nobile, făcându-și partea de slujire când cerințele nu erau prea mari. Însă atunci când prețul cauzei a devenit prea mare, el nu a fost de găsit.

Motivul pentru care el a fugit în **Tesalonic** nu este dat, dar probabil că a considerat că acolo era un loc mai sigur. Poate că acolo era casa lui (vezi Filimon 1:4), caz în care se poate ca acolo să nu fi fost cunoscut a fi creștin sau poate că acolo credincioșii nu erau încă persecutați. Se poate ca el să fi renunțat în totalitate la Hristos și să se fi alipit din nou de lume. Dar indiferent cum au stat lucrurile, el i-a provocat o mare dezamăgire și durere lui Pavel.

CRESCENS, CREDINCIOSUL NECUNOSCUT

“Crescens s-a dus în Galatia” (10b)

În afară de puținele lucruri pe care le putem deduce din această scurtă menționare, noi nu știm nimic despre **Crescens**. Deoarece el a fost trimis la **Galatia** de Pavel și nu a fugit, așa cum a făcut **Dima**, el era evident un slujitor credincios și de încredere al lui Hristos. Erau multe biserici în acea regiune, dintre care majoritatea era puternice și fuseseră întemeiate de apostolul Pavel. Pavel slujise în **Galatia** în fiecare din cele trei călătorii misionare ale sale, iar credincioșii de acolo aveau un loc special în inima sa. El nu ar fi trimis un om în care să nu fi avut deplină încredere.

Crescens era un lider devotat trimis la biserici dedicate. El este printre nenumărații oameni credincioși, bărbați și femei care, în cea mai mare parte, erau cunoscuți în biserica primară, însă care au fost necunoscuți în istoria bisericii și sunt necunoscuți în biserică și în ziua de azi. Totuși, lucrarea și viața sa erau ca o carte deschisă pentru Domnul, iar noi putem fi siguri că el va primi o deplină răsplată divină pe lângă profunda recunoștință din partea lui Pavel.

TIT, CREDINCIOȘUL CUNOSCUȚ

“**Tit în Dalmatia.**” (4:10c)

Tit, pe de altă parte, era atât cunoscut, cât și credincios. Epistola lui Pavel către Tit a fost scrisă la câțiva ani după 1 Timotei și cam cu un an înainte de 2 Timotei. Pe lângă textul de aici, cât și din cartea care-i poartă numele, Tit este menționat de apostol de 9 ori în a doua epistolă către corinteni și de 2 ori în epistola către galateni.

Se pare că Pavel a predicat în Creta în timpul unei scurte opriri acolo în drumul său spre Roma, fiind sub pază (vezi Fapte 27:12). În acea vreme, el l-a lăsat pe Tit, “adevăratul [său] copil în credință, ... în Creta, ca să [pună] în rânduială ce mai rămâne de rânduit, și să [așeze] prezbiteri în fiecare cetate, după cum [a] poruncit” Pavel (Tit 1:5).

Tit era unul care zidea și echipa, un om în care apostolul avea deplină încredere că va învăța și va păstori bisericile care aveau probleme. Într-o vreme, după ce a fost eliberat din arestul său la domiciliu în Roma, care a durat 2 ani (Fapte 28:30), Pavel probabil s-a dus în Macedonia. De acolo s-a dus în Dalmatia (cunoscută de asemenea și sub numele de Iliric; vezi Romani 15:19), care era așezată la Nord de Macedonia pe partea de Est a Mării Adriatice. El a călătorit apoi spre Sud la Nicopolis, un oraș din provincia Ahaia de lângă granița macedoniană și acolo i-a spus lui Tit să-l întâlnească (Tit 3:12). Se poate ca de la Nicopolis Tit să fi mers la **Dalmatia**, probabil la cererea lui Pavel, pentru a întări biserica și a-i încuraja pe liderii ei.

LUCA, TOVARĂȘUL CREDINCIOȘ

“**Numai Luca este cu mine.**” (4:11a)

Unii interpreți înțeleg că formularea lui Pavel – **numai** – indică dezamăgire, ca și cum apostolul spunea cu regret: “Nu mi-a rămas nici un adevărat prieten sau ajutor decât **Luca.**” Însă acea perspectivă este nedreaptă față de acest om și contrazice tot ceea ce știm despre el din Noul Testament. Mai degrabă înțelesul este că acest prieten devotat nu putea purta singur povara lucrării din Roma, în timp ce apostolul zăcea într-o temniță, fără speranța de a fi eliberat. Din pricina brutalei persecuții din partea lui Nero, mulți credincioși părăsiseră capitala, iar

cei care au rămas se aflau într-un pericol continuu și aveau nevoie de încurajare și îndrumare spirituală mai mult decât oricând.

Luca este menționat cu numele doar de 3 ori în Noul Testament, el fiind singurul autor dintre neamuri. Totuși, el a scris cea mai lungă din cele 4 evanghelii și de asemenea și cartea Faptelor. Pavel îl numește pe acest om ca fiind “Luca, doctorul prea iubit” (Coloseni 4:14) și ca fiind unul dintre “tovarășii [săi] de lucru” (Filimon 24). Din pricina priceperii sale literare, pare probabil ca el să fi lucrat uneori ca scrib al lui Pavel.

Deși **Luca** era un doctor de profesie, nouă nu ni se spune nimic despre lucrarea sa medicală, pe care se poate să o fi făcut după convertirea sa, cu toate că, fără îndoială, el l-a tratat pe Pavel și pe alți tovarăși ai lor, fiind “doctorul preaiubit.” Din Evanghelia sa noi îl știm ca și evanghelist, iar din cartea Faptelor îl știm ca fiind un istoric priceput. El a fost folosit de Duhul Sfânt într-un mod unic atât pentru a relata viața lui Isus Hristos, cât și viața trupului lui Hristos. Totuși, ca un umil slujitor al Domnului și al semenilor săi sfinți, el s-a păstrat cu grijă în acest context.

Luca a fost tovarășul de-o viață al lui Pavel, însoțindu-l pe apostol timp de mulți ani și peste sute sau poate mii de mile. Este ușor de găsit asocierea sa directă cu apostolul prin folosirea pronumelor personale la persoana întâi, plural din Fapte (noi, nouă, noastre etc.). El a fost cu Pavel în Troa și în Filipi în timpul celei de-a doua călătorii misionare, i s-a alăturat din nou la sfârșitul celei de-a treia și s-a dus cu el la Ierusalim unde a întâmpinat arestul și întemnițarea. El l-a însoțit pe Pavel în călătoria sa la Roma, a naufragiat împreună cu el pe malurile Maltei, a lucrat cu el în Roma în timpul primei întemnițări și i-a adus mângâiere în timpul celei de-a doua. La scrierea acestei epistole, apostolul nu este trist, ci bucurat că Luca este încă cu el.

MARCU, NECREDINCIOȘUL REABILITAT

“**Ia pe Marcu, și adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă.**” (4:11b)

Noi nu știm unde a fost **Marcu** în acest timp, însă pare evident faptul că trăia undeva pe traseul pe care Timotei avea să meargă de la Efes la Roma. El probabil avea să călătorească pe uscat până la Troa (vezi v. 13), iar de acolo să ia o corabie până în Macedonia. După

traversarea Macedoniei, se poate ca el să fi luat o altă corabie spre Brundisium de pe coasta de Est a Italiei și a continuat să meargă până la Roma.

Marcu, care uneori era numit Ioan, se născuse în Ierusalim, iar unele adunări de noi credincioși se țineau în casa lui (Fapte 12:12). Din pricina promisiunii sale ca și lider creștin, el a fost ales să meargă cu Pavel și Barnaba când au pornit cu ceilalți tovarăși ai lor în prima călătorie misionară. Însă când “s-au dus la Perga în Pamfilia. Ioan [Marcu] s-a despărțit de ei, și s-a întors la Ierusalim” (Fapte 13:13). Oricare ar fi fost motivele de plecare a lui Marcu, Pavel nu a gândit că acestea erau adecvate sau demne de a fi scuzate. Câțiva ani mai târziu, Pavel și Barnaba au pornit din nou din Antiohia pentru a se “[întoarce,] și să [meargă] pe la frații din toate cetățile, în care [au] vestit Cuvântul Domnului, ca să [vadă] ce mai fac.” Barnaba a vrut să-i dea lui Marcu o a doua șansă, “dar Pavel socotea că nu este bine să ia cu ei pe acela, care îi părăsese din Pamfilia, și nu-i însoțise în lucrarea lor. Neînțelegerea aceasta a fost destul de mare, ca să-i facă să se despartă unul de altul. Barnaba a luat cu el pe Marcu, și a plecat cu corabia la Cipru.” (Fapte 15:36-39). Pavel nu avea simpatie pentru cei care erau leneși, lași sau nedevotați. El nu a dorit să ia cu el tovarăși de lucru care să nu-și ducă partea lor de povară și care nu erau de ajutor când lucrurile deveneau prea inconfortabile sau solicitante.

Noi nu știm dacă **Marcu** s-a schimbat înainte sau în timpul lucrării sale cu Barnaba, vărul său mai mare (Coloseni 4:10). Din toate scrierile Noului Testament, Barnaba a trăit pe deplin la nivelul însemnătății numelui său, și anume “Fiul Încurajării” (Fapte 4:36) și probabil era un apelativ descriptiv și iubitor care i-a fost dat de biserică. Oricând și oricum ar fi avut loc schimbarea în **Marcu**, Barnaba trebuie să fi fost și el implicat. Până în vremea primei întemnițări a lui Pavel la Roma – poate la 25 de ani după ce aceștia doi au devenit tovarăși – acest tânăr s-a afirmat nu doar înaintea lui Barnaba, ci și a lui Pavel. În timpul acelei întemnițări, apostolul a cerut bisericii din Colose să primească cu bine pe Marcu care era acum credincios, dacă el avea să-i viziteze (Coloseni 4:10) și l-a socotit a fi printre devotații săi “tovarăși lucrători” (Filimon 1:24).

Marcu a petrecut de asemenea timp alături de Petru (1 Petru 5:13), de la care se poate ca el să fi primit înțelegere în revelația pe care el o înregistrează în Evanghelia sa. În multe feluri și pentru mulți oameni, el devenise un credincios și valoros lider în biserica primară, iar

Pavel a cerut lui Timotei: **Ia pe Marcu, și adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă.**

Este o mare dezamăgire să vezi slujitori înzestrați ai Domnului devenind dezinteresați de lucrarea Sa și diminuând importanța cererilor și greutăților lucrării. Însă este o mare satisfacție să vezi o astfel de persoană întorcându-se de la temerile sale și de la dorințele sale egoiste, îndreptându-se din toată inima spre lucrarea Împărăției.

TIHIC, MESAGERUL CREDINCIOS

“Pe Tihic l-am trimis la Efes.” (4:12)

Poate că Pavel îl trimisese mai devreme pe **Tihic la Efes**, care era așezat în provincia din care era originar acel om în Asia (Fapte 20:4). Sau poate că Pavel îl trimitea acolo pentru a duce această a doua epistolă către Timotei, așa cum el îl folosise pentru a duce epistolele sale către bisericile din Efes (Efeseni 6:12) și Colose (Coloseni 4:7) și poate epistola către Tit (vezi Tit 3:12).

Noi nu știm ce abilități avea Tihic, însă se pare că Duhul Sfânt i-a dat darul slujirii (Romani 12:7). Nu există nici o dovadă că el era un învățător sau pastor, însă el împlinea un valoros beneficiu pentru Pavel și era un prieten de încredere.

CARP, GAZDA CREDINCIOASĂ

“Când vei veni, adu-mi mantaua pe care am lăsat-o în Troa la Carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele.” (4:13)

Pe lângă alte câteva cereri personale către Timotei, Pavel i-a cerut: **adu-mi mantaua pe care am lăsat-o în Troa la Carp.** Troa se poate să fi fost orașul lui **Carp**; evident el locuia acolo acum. Din context pare probabil că Pavel a locuit cu Carp acolo și i-a încredințat în grija lui mai multe lucruri de valoare pe care le avea. Se poate, de asemenea, ca biserica din Troa să se fi ținut în casa lui **Carp**.

O manta era o haină de lână mare și grea care servea atât ca îmbrăcăminte, cât și ca pătură pe vreme rece, vreme pe care Pavel avea să o întâmpine în scurt timp (v. 21). Având în vedere starea economică din acea vreme, în special pentru creștinii ce se aflau sub persecuția romană, astfel de îmbrăcăminte era extrem de scumpă.

Cărțile și pergamentele erau, de asemenea, scumpe. Spre deosebire de manta, acestea nu-i ofereau lui Pavel protecție sau confort fizic, însă erau de o valoare inestimabilă pentru el din pricina lucrării. **Cărțile** probabil că erau suluri de papirus, posibil să fi fost cărțile Vechiului Testament. **Pergamentele** erau foi de 'vellum', făcute din piei de animale, piei care erau special tratate. Ele erau extrem de scumpe și de aceea erau folosite doar pentru cele mai importante documente. Aceste **pergamente** se poate să fi conținut copii ale epistolelor lui Pavel sau se poate să fi fost foi goale pe care el voia să scrie alte epistole; deci nu plănuise să-și încheie studiul sau scrierea epistolelor.

Unii se întreabă de ce nu luase Pavel cu el aceste lucruri scumpe peste tot pe unde mergea. Este greu de crezut că el ar fi plecat voluntar cu ele, deoarece riscul de a nu le mai vedea vreodată era mare. Dificultatea de a le lua cu el când nu avea nevoie de ele ar fi scăzut din intensitate în lumina dificultății fizice sau de altă natură. Din acest motiv, unii cărturari sugerează că el a fost dintr-o dată arestat în Troa și nu a avut oportunitatea sau nu i s-a permis să ia aceste lucruri cu el.

ALEXANDRU, DUȘMANUL LIPSIT DE CREDINȚĂ

„Alexandru, căldărarul, mi-a făcut mult rău. Domnul îi va răsplăti după faptele lui. Păzește-te și tu de el, pentru că este cu totul împotriva cuvintelor noastre” (4:14-15)

Pavel dedică aproape la fel de multe cuvinte pentru **Alexandru căldărarul** [lucrătorul în cupru – NASB] pe cât pentru toți ceilalți oameni la un loc pe care i-a menționat în cele 4 versete anterioare. Iar motivul este bine întemeiat.

Acest **Alexandru** ar fi putut fi cu greu acel gen de persoană, care să-și fi riscat libertatea și poate chiar viața, apărându-l pe Pavel în Efes (Fapte 19:33). Se poate ca el să fi fost omul pe care, împreună cu Imeneu, apostolul l-a „dat pe mâna Satanei, ca să se învețe să nu hulească” (1 Timotei 1:20).

Însă faptul că Pavel l-a identificat ca fiind căldărar (lucrător în cupru) probabil indică faptul că el nu era unul din aceia. Alexandru era un nume obișnuit în acea vreme, iar Efes era un oraș mare. Ca și [argintarul], numit Dimitrie, [care] făcea temple din argint de ale Dianei [Artemis]” (Fapte 19:24), acest **Alexandru** se poate să fi fost un făuritor

de idoli, care s-a împotrivit cu înverșunare apostolului și i-a făcut **mult rău**. Din acel motiv și, de asemenea, din pricina învățaturii false, **Domnul îi va răsplăti după faptele lui** – a spus Pavel. Fiind credincios Cuvântului lui Dumnezeu (Deuteronom 32:35), inclusiv propriei sale învățături referitoare la Cuvânt (Romani 12:19), el a lăsat răzbunarea în mâinile lui Dumnezeu.

Deoarece apostolul îi spune lui Timotei: **Păzește-te și tu de el**, se poate ca acest dușman să fi trăit în Roma și să-i fi cauzat lui Pavel destule necazuri în timpul ambelor întemnițări. În acest caz, el îl avertiza pe Timotei să se păzească atunci când avea să vină să-l vadă pe Pavel.

Mai rău decât răul pe care Alexandru i l-a făcut lui Pavel era răul pe care el îl făcuse cauzei lui Hristos prin faptul că era cu **totul împotriva** învățaturii lui Pavel. Mai mult decât un dușman al lui Pavel, el era un dușman al lui Dumnezeu.

NECUNOSCUȚII NECREDINCIOȘI

„La întâiul meu răspuns de apărare, nimeni n-a fost cu mine, ci toți m-au părăsit. Să nu li se țină în socoteală lucrul acesta!” (4:16)

Apărare traduce termenul *apologia*, de unde noi avem cuvântul “apologetică.” El se referea la o apărare verbală și era frecvent folosit ca un termen legal. În sistemul tribunalelor romane, o persoană acuzată avea două înfățișări în instanță, *prima actio*, pentru a se stabili clar acuzația, și *secunda actio*, pentru a determina vinovăția sau nevinovăția. De aceea, **întâiul răspuns de apărare** a lui Pavel trebuie să fi fost *prima actio*.

Indiferent ce fel de proces era, nici unul din tovarășii și prietenii credincioși ai lui Pavel nu l-au **sprijinit**. Ca și substantivul **apărare**, verbul grecesc care stă la baza cuvântului **sprijinit** se poate să fi fost un termen legal, referindu-se la o mărturie oficială în tribunal. **Nimeni** nu a stat alături de Pavel, nici nu a depus mărturie pentru el; **ci toți [l-au] părăsit**.

Pare a fi cert faptul că Onisifor, care “de multe ori [l-a] mângâiat [pe Pavel], și nu i-a fost rușine de lanțul [său]” (1:16) și credinciosul Luca (4:11) nu ajunseseră încă în Roma. Dacă ar fi fost ei acolo în acea vreme, ar fi stat alături de Pavel și ar fi împărțit cu bucurie soarta lui.

Prețul pentru un astfel de sprijin ar fi putut fi mare, pentru că Pavel era un lider atât de bine cunoscut printre creștini și pentru că Nero

era atât de împotrivor față de ei. Unii cărturari cred că însuși monarhul a prezidat înfățișarea sa în instanță. Doar cu câțiva ani mai devreme, Nero incendiase Roma, învinuind pe creștini de fapta sa incredibil de crudă și rea. În timp ce încă erau în viață, unii creștini erau cusuți în piei de animale proaspăt ucise și li se dădea drumul în arenă printre câini sălbatici, care îi rupeau în bucăți. Alții erau impregnați în smoală și erau aprinși pentru a lumina petrecerile pe care le ținea Nero în grădinile sale. Bineînțeles, aceasta nu era o scuză pentru cei pe care-i chemase Isus ca ei să nu-și ia crucile pentru a-L urma (Matei 10:38; 16:24; 27:40).

Și deși acțiunile lor erau nejustificate, poate că unii dintre ei l-au respins doar pe Pavel, nu și pe Hristos. Unii dintre ei se poate să fi fost mai slabi, mai fricoși, însă nu au fost înșelători. În orice caz, Pavel s-a rugat ca dezertarea lor să nu li se țină în socoteală. Ca și Ștefan (Fapte 7:60) și Domnul însuși (Luca 23:24), apostolul a fost foarte iertător.

HRISTOS, DOMNUL CREDINCIOS

“Însă Domnul a stat lângă mine, și m-a întărit, pentru ca propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s-o audă toate neamurile. Și am fost izbăvit din gura leului. Domnul mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mântui, ca să intru în Împărăția Lui cerească. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin.” (4:17-18)

Persecutarea bisericii în tot Imperiul a început, iar Pavel era la proces pentru viața sa. El stătea înaintea teribilului tribunal roman, poate chiar înaintea lui Nero. Tribunalul se poate să fi fost deja plin de spectatori, mult asemănător cu procesele oamenilor renumiți din vremea noastră, cu excepția faptului că nici unul dintre spectatorii din Roma nu era de partea lui Pavel (Fapte 23:11).

Versetele 17-18 constituie punctul culminant al acestui pasaj, mărturisind credințioșia lui Hristos: **Domnul [care] a stat lângă [Pavel], și [l-a] întărit.** El a stat acolo nu doar pentru Pavel, ci pentru ca prin apostol proclamarea Evangheliei să poată fi realizată pe deplin și pentru ca toți cei dintre popoare să o audă. Pavel a fost în mod unic și divin desemnat apostol al neamurilor (Romani 11:13) și, mai întâi de toate, pentru mântuirea lor și pentru slava Domnului lucrase apostolul (Fapte 9:15; 22:21; 26:17).

Pavel fusese adesea **izbăvit din gura leului**, o cunoscută ilustrare a pericolului de moarte (vezi Psalmi 22:21; 35:17). Era, de asemenea, pericolul în care Domnul a permis să fie pus Daniel și din care El l-a scăpat în mod miraculos (Daniel 6:16-23). O amenințare cu mult mai mare – pentru Pavel și pentru fiecare credincios – vine din partea lui Satan, “potrivnicul [nostru], diavolul, [care] dă târcoale ca un leu care răcnește, și caută pe cine să înghită” (1 Petru 5:8). Totuși, nici măcar diavolul nu are putere supremă asupra celor care aparțin lui Hristos.

Pavel nu s-a temut de pericolul fizic. De multe ori el a întâmpinat moartea și cel puțin o dată a fost lăsat aproape mort (vezi Fapte 14:19). “Și aceasta cu atât mai mult, cu cât știți în ce împrejurări ne aflăm: este ceasul să vă treziți în sfârșit din somn; căci acum mântuirea este mai aproape de noi decât atunci când am crezut” (Romani 13:11) și a preferat mai degrabă să “părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul” (2 Corinteni 5:8). Pentru Pavel, ca și pentru fiecare credincios, “a trăi este Hristos și a muri este un câștig” (Filipeni 1:21). Și deși apostolul nu avea să renunțe la luptă până Domnul avea să-l ia acasă, singurătatea sa, durerea și părăsirea de către alții făcuseră perspectiva cerului a fi cu mult mai atractivă.

Din acest motiv și pentru tot ceea ce făcuse Domnul, pentru ceea ce încă făcea și pentru ce avea să mai facă, Pavel a spus: **A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin.**

VECHII PRIETENI CREDINCIOȘI

“Spune sănătate Priscilei și lui Acuila, și casei lui Onisifor. Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet.” (4:19-20)

Pavel și-a amintit și de vechii prieteni: el îi întâlnise pe Priscila și Acuila în Corint în a doua sa călătorie misionară. Ei fugiseră din Italia când împăratul Claudius a poruncit expulzarea tuturor iudeilor din Roma (Fapte 18:2). Deoarece ei erau tovarăși făuritori de corturi, Pavel rămase în casa lor în timp ce “vorbea în sinagogă în fiecare zi de Sabat, și îndupleca pe iudei și pe greci” (v. 4). Când el și însoțitorii săi au plecat din Corint, el a luat și pe acel cuplu devotat și i-a lăsat să lucreze în Efes (v. 18-19). În timp ce erau acolo, Priscila (forma mai lungă a numelui Prisca) și Acuila au întâlnit un tovarăș “iudeu numit Apolo, de neam din Alexandria. Omul acesta avea darul vorbirii și era tare în Scripturi”

(v. 24). Când ei și-au dat seama că înțelegerea lui Apolo cu privire la Evanghelie era incompletă, l-au luat de-o parte cu drag “și i-au arătat mai cu de-amănuntul Calea lui Dumnezeu” (v. 26). În epistola sa către biserica din Roma, apostolul a transmis salutări “Priscilei și lui Acuilă, tovarășii [săi] de lucru în Hristos Isus” (Romani 16:3), indicând că acești doi prieteni speciali locuiau și lucrau din nou în Corint, orașul din care fusese scrisă epistola.

Mai devreme în epistola sa, Pavel și-a exprimat aprecierea pentru **casa lui Onisifor**, “căci de multe ori m-a mângâiat, și nu i-a fost rușine de lanțul meu” (1:16). Deoarece **casa** este menționată în ambele pasaje, este evident că toți cei din ea erau creștini, poate conduși la Hristos de **Onisifor**. O astfel de **casă** avea să includă nu doar membrii familiei, ci și slujitori și prieteni care au locuit cu **Onisifor**.

Erast [care] a rămas în Corint era probabil “vistiernicul cetății” Corint, care a trimis salutări prin Pavel, bisericii din Roma (Romani 16:23). El se poate să fi fost, de asemenea, omul pe care apostolul l-a trimis împreună cu Timotei să slujească în Macedonia (Fapte 19:22).

Trofim era nativ din provincia Asiei, din orașul Efes, și l-a însoțit pe Pavel din Grecia până în Troa (Fapte 20:1-6). El probabil a ajutat la ducerea darului către biserica din Ierusalim, unde a fost în mod neintenționat cauza arestării lui Pavel pentru că s-a presupus că a adus pe unul dintre neamuri în Templu (Fapte 21:29). În călătoria sa spre Roma, Pavel a trebuit să-l lase cu tristețe bolnav în **Milet**.

Este important de observat faptul că Pavel nu a depus nici un efort pentru a-l vindeca pe **Trofim**, care, din întâmplare, a fost prezent la acea predică de seara târziu în Troa când apostolul l-a readus la viață în mod miraculos pe Eutih, un tânăr care a adormit în timpul predicii și a căzut de pe geam (Fapte 20:9-10; v.4). Semnele ajunseseră la un sfârșit, căci nu mai există nici o dovadă că vreun apostol, inclusiv Pavel, ar mai fi făcut minuni de vreun fel în ultimii ani. Cuvântul lui Dumnezeu nu mai avea nevoie de confirmare prin minuni atunci când Noul Testament era pus la dispoziția bisericii, fiind disponibil oricui.

NOII PRIETENI CREDINCIOȘI

“Caută de vino înainte de iarnă. Eubul și Pudens, Linus, Claudia și toți frații îți trimit sănătate.” (4:21b)

Înainte ca el să trimită mai departe salutări din partea tovarășilor săi credincioși, care acum lucrau împreună cu el în Roma, Pavel reduce în discuție o cerere anterioară (v. 9), cerând lui Timotei să **depună tot efortul pentru a veni înainte de iarnă**. El avea nevoie disperată de mantaua care să-i țină cald. Cât despre cărți și pergamente, Pavel și-a dat seama că puțina lumină pe care o mai avea acum pentru a citi și a scrie avea să scadă și mai mult când zilele aveau să devină mai scurte.

Salutările finale sunt transmise din partea lui **Eubul, Pudens și Linus**. Toate aceste trei nume erau latine, indicând probabil că acei oameni erau din Italia și erau membrii ai bisericii din Roma.

Claudia era o credincioasă devotată și o apropiată prietenă a lui Pavel despre care nu știm nimic altceva. Contextul și legenda spun că ea era soția sau mama lui **Linus**, însă nici o dovadă certă nu sprijină aceste presupuneri.

BINECUVÂNTAREA

“Domnul Isus Hristos să fie cu duhul tău! Harul să fie cu voi! Amin.” (4:22)

Toți oamenii, pe care Pavel îi menționează în acest pasaj, făceau parte din rețeaua în care el era implicat. Rețeaua includea atât bărbați, cât și femei, prieteni apropiați și dușmani înrăiți, oameni devotați și dezertori, credincioși adevărați și necredincioși. Într-un fel sau altul, ei toți au afectat lucrarea și mersul bisericii primare, în special lucrarea și calea marelui apostol.

Ca întotdeauna, Pavel și-a concentrat atenția asupra Domnului, căruia îi cere acum să fie cu acei prieteni speciali și co-lucrători în **duh**. Pe majoritatea dintre ei el nu avea să-i mai vadă sau să-i mai audă vreodată, astfel încât i-a lăsat în mâinile Domnului și în **Harul Său**.